

Juhani Nurila

"HUPASIA" PRÄNTTÄYKSIÄ KÄLÄVIÄLTÄ

Tähän on koottu juttuja, jotka olen itse kuullut, tai joita toiset ovat kertoneet.

Koittolan talon väki oli lähdössä niitulle, Ellin jäädessä "kotomieheksi". Ellille oli annettu tehtäväksi kuunnella radiosta säätiedotus, ettei sade pääse yllättämään heinäntekoa.

Väen tullessa pelloilta, kysyivät he Elliltä, minkälaista säätä on luvassa. Elli oli unohtanut koko säätiedon kuuntelun, mutta vastasi heti: "Vaasan läänissä luvathin vastatuulta"!

YLIKYLÄLÄISTÄ JUTTUA

Kleemolan kylän miehet istuivat maantien varrella aidan päällä ja paransivat sakilla maalimaa. Siinä meni ohi maantiellä vanha "koppafoorti", silloin joku miehistä lohkaisi:

"Kyllä tuo kans varmasti haukkaa niin kolokosti pentsiiniä, että yks mies joutuu kokoajan sitä napun kans öysäähän" !

Samassa lentää siitä yli kurkiaura, jolloin joku toinen hoksaa sanoa: "Kyllä kuulkaa tuola ei tarvita palijo polttoainetta, ko saa karpalon persereikhän, niin kyllä sillä aina yhen rämheenvälin pärijää".

Ylikylän vanhoja miehiä oli kokoontunut Korpjärven Joosepin isoon tupaan katsomaan Mäkelän Paavon tapiseeraustöitä. Paavolla oli käytössä vasta markkinoille tullutta uutta tapetiliisteriä, jolla hän tapettia seinään liimasi.

Joku miehistä siinä muisteli menneitä aikoja näin: Kyllä se pojat oli ennen tosi touhua ko kliisteröithin tapeetit ruisjauhoista tehejyllä kliisterillä. Ko se kliisteri kuivas sinne tapeetin alle, niin hiiret tuli syömhän sitä kuivannutta ruisvelliä (liisteriä). Hiiret kuluki sielä pullisthuneitten paffien alla ja iltakauvet miehet pyyjystivät niitä. Miehet seiso tuolinpäällä ja kaksin käsin painelivat paffeja: *hetikkö olis urkuja soitettu !*

Hautamäen pojat pyysivät kerran minua pruuvaahan Raimolle ostettua haitaria, Raimo vasta opetteli sillä soittahan. Sielä vinttikamarisa sitte istuin haitarin kans soffalla, molemmilla puolilla istu poikia aivan vieresä. Kun siinä soittelin, sanoi Matti vieressä: "Kyllä pojat haitari *tottelee* hyvin soittajaa"!!

Eräällä kylän miehellä oli tammahevonen, jonka hän oli vasta ostanut. Tammaa esiteltiin hevosemiehille suurella ylpeydellä, olihan omistaja olevinaan kova hevosemies. Tuli aika, että tamma piti käyttää oriin luona, mutta rahaa oli omistajalla niin huonosti, että piti tehdä vekseli astutusmaksun suorittamiseen. (Naapurikylän miehet olivat kuulleet tuosta vekselihommasta.) Kesällä pojat ajelivat moottoripyörällä aitauksen ohi missä tamma oli varsoineen. Ajuri huusi takapenkillä istuvalle kaverille: "Kahtoppas tuonne, sielä on aitauksesa tamma *takuu ja varsa vekseli!*"

Ylikylän kohdalla oli maantillä menossa tielana, jolloin heti eräs miehistä tuumaa. Kahtokaappas, sielä taas *rahakuutu* on maantiellä menosa.

Seurantalolla oli menossa näytöskappale Jeppe Niilonpoika, jota oli lähtenyt katsomaan myös Fritioffi, joka harvemmin osallistui maksullisiin tilaisuuksiin. Fritioffi oli niin kovasti mukana esityksessä, että koko ajan selosti ääneen, mitä näyttämöllä näki.

Jeppen tultua trikooalusvaatteissa näyttämölle, huusi Fritioffi: "Voi kahtokaa, sillä on mulukukki niinkö sonnivasikalla" Jeppe nousi siinä makamaan pöydänpäälle, jolloin taas kuului: "Nyt se on suolinens sorkkinens pöyvällä"!

OMANKYLÄN JUTTUJA

Mäkelän "pikkutuoralla" oli miesvieraita ja praataaminen oli parhaassa vauhdissa, kun tummu käski tuoraa hakemaan puita, että saisi keitettyä kaffit vieraille. Meni siinä jonkin aikaa, eikä tuoralla tullut lähettyä puulatoon, niin tummu huomautti tuoralle näin: "Ekkö sinä kuullu, ko minä käskin hakehen puita?" Siihen vastasi tuora rohkeasti: "Kyllä minä kuulin, mutta minä en tottele"!

Kinkerit olivat menossa Heikinmäen talossa, siinä alkuun pappi merkitsi ylös, ketä mistäkin talosta osallistui kinkereille. Yleensä talon isäntä tai emäntä luetteli, ketä talon asukkaista oli kinkereillä mukana. Erään talon isäntä oli nuorimman poikansa kanssa kinkereillä, koska tämä poika oli ainut poika perheessä, häntä sanottiin kotona vain *pojaksi*. Isäntä aloitti ilmoituksen: Urho Kuumäki ja ...poika...poika, mikäs perkele sen nimi nyt onkaan? ARMAS ALARIK!!

Alexi oli ollut soittokunnassa mukana, soittaen siinä alttorvea, jonka teema on yleensä säestystä. Alexi ei ollut koskaan oppinut vetämään ilmaa suun kautta, vaan veti ilmaa nenän kautta. Kerrottiin, että kerran Aleksin nenä oli ollut vähän tukossa ja oli menossa valssin soittaminen, jossa alto soittaa 1/3-osatahdin kaksi viimeistä neljäsosanuottia. Altosta kuului: Nyyskukku... nyyskukku.

Hakalassa oli tulipalo, jossa navetta oli syttynyt tuleen. Kylällä oli siihen aikaan neljän miehen voimin pumpattava palopruuta. Siinä oli jälkisammutus jo menossa, kun "letkunpitäjä" pani tupakiksi ja antoi vieressä seisovalle pojalle letkun siksi aikaa, että saa tupakan sytytettyä. Kun mies otti letkun pojalta, tämä suuttui siitä kovasti, homma oli varmasti pojasta mukavaa. Silloin poika kosti, otti vanhan pesuvadin ja työnsi sen suoraan siihen vesisuihkuun, jolloin vesi lensi suoraan letkumiehen naamalle. Poika sai kyllä siitä sitten äkkilähdön.

Antti (Tuutu) oli lihava hyväntuulinen mies, hänen vaimonsa Hilma-tummu oli taasen oikein laiha ihminen.

Kerran oli tulossa mustalaisia Nurmelaan, kun tummu ja tuutu olivat kahdestaan kotosalla. He panivat ulko-oven lukkoon, ettei mustalaiset pääse tupaan ja menivät sitten ikkunasta katsomaan tulijoita.

Mustalaisakka huomasi katsojat ikkunassa ja huusi: "Kahtokaa, puffelihärkä ja kiraffi on ikkunasa"!

Tummu oli syntyjään Nurilasta ja hän kävi vanhempana usein kyläilemässä isohuivi harteillaan. Hän muisteli vanhoja aikoja, asuessaan vielä Nurilassa.

Kun kysyttiin tummun vointia, tapasi hän vastata: "Ei tummu oo ollu paha kuolehan".

Mäkelän Jukalla oli oli paljon hyviä juttuja, joita hän kertoili meilläkin käydessään. Jukka oli hyvä kertoja ja muutenkin oikein huumorimiehiä. Hän oli käynyt myös Ameriikassa, josta myös piisasi paljon kerrottavaa.

Jukka oli kova hevosmies, ollen vuosikausia Kälviän hevosmiesten puheenjohtajana. Aina hevosmiesten iltamissa ja pikkujouluissa Jukka toimi ohjelmien "kuuluttajana". Kuulutukset olivat hyvin kotoisia, Jukka ei vaivautunut kääntymään kokonaan saliinpäin, vaan puoliksi kääntyneenä kuulutti seuraavaa ohjelmaa.

Mieskuoro oli tilattu laulamaan iltamissa ja Jukka kuulutti: "Ohjelmasa seuraa sitte laulukuorua, johtaa kanttoori Hietala. (Hetä perään): Markus, tuuppasta sinäki sieltä! (Markus oli kuorossa ja Jukka huomasi kuuluttaessa Markuksen salin perällä.)

Hevosmiesten pikkujoulussa oli miessakki menossa ulos "jäähülle", Jukka muitten mukana. Siinä eteisessä seisoskeli silloinen nimismies Tuure Ylänkö, joka virkapuku päällä oli valvomassa tilaisuutta sen aikaisen tavan mukaan.

Jukka palasi ulkoovelta takaisin, meni Ylängön viereen ja sanoi läheltä: "Me menhään ryypylle"! (Rehellinen mies)

Jukka oli hyvä purppurin tanssija, mutta parina ollut tyttö ei oikein tahtonut fölijätä viejää, oli vain hyppinyt siinä vierellä, eikä ollut tiennyt mistä kautta olisi pitänyt oikein mennä ristauksessa.

Jukka oli ohjannut: "E i s i i t t ä , k ö t ä s t ä"!

Jukka kertoi tapauksen, joka sattui kerran kirkonkylällä.

Minä olin KPO:n mäellä ko siihen tuli kaks tuttua miestä. Eemi sano, että hän on käynny apteekisa ja hällä on vähä p i r t u a , jonka oli saannu lääkärin reseptillä samalla ko tytön päähän oli lääkäri kirijottannu lääkettä, oli se kirijottannu samalla pirtuaki. Tytön päässä oli ollut jotakin ihottumaa, johon lääke oli annettu.

Eemi oli sanonnu, että menhän tuonne osuuskaupan yläkerran kaffilhan, hän tarijuua ryypyt kavereille.

Niin he menivät kaffilhan ja Eemi tilas yhen kalijan ja kolome lasia (!) tuli pöythän ja varkhain kaato kalijan sekhan povitaskussa olheesta pullosta pirtua. Jukka sanoi että kyllä se korkki oikein siinä narahti, ko se avas pullonkorkin.

Sitte me ryypäthin...Minä hoksasin heti, että täsä on ny outo paha maku, mutta Rikarti ryyppäs heti koko klasillisen yhellä kertaa.

Minä sanoin sitte Eemille, että kyllä tämä on niin pahan makusta, ettei tätä kyllä pysty ryyppähän, samaten Eemikin oli sen hoksannu ja tarkasti taskusa olevan pirtupotun, mikä siinä on vikana?

Ko se otti pullon povitaskusta ja otti vielä käärepaperin pullon ympäriltä, hoksas se, että oli kaatannu väärästä pullosta, sitä rupitautilääkettä!

Jukka kertoi, että vielä seuraavana iltan meijerin kokouksesa rupes häntä oksettahan, mutta hän vain pyysi antheeks -ja sanoi menevänsä hyysisä käymhän, eikä siinä kukaan mitään erikoista hoksannu.!

Jukan yhdellä tytöllä oli sulhanen yökunnissa, ja naapurissa asuva Anna oli tietoinen tapauksesta ja piti pyhääamuna silmällä, minkälainen sulhanen tytöllä mahtaa olla.

Anna oli silloin vielä "pikkutyttö" -ja hän juoksi kovaa vauhtia naapurista kotiinsa ja sanoi: "Kyllä Sallulla on fiini sulhanen, ko viethin toiseks-parhailla kupeilla kaffia aamulla kamarhin.

Isäni kertoi, että ennen oli tapana mennä poikasakilla kyläilemään iltaisin sellaisiin taloihin, missä oli tyttöjä.

Kerran he olivat yhden talon peräkamarissa, koko sakki istui kamarissa, tuvanpuoli oli pimeänä.

Heikinmäen Toivo oli fiini mies ja hänellä oli siihen aikaan harvinaiset *kalossit*, jotka hän oli jättänyt kamarin ovenpieleen tuvan puolelle. Isäni oli siinä lähdössä ulos ennen muita, kun hän huomasi tupaan astuessaan isännän vetelevän sängyn päällä piippuaan. Tupa oli pimeänä, näkyi vain punainen "loimo", kun isäntä piippuaan imaisi.

Silloin isä oli ottanut Toivon kalossin ja heittänyt sen sänkyä kohti. Kalossi kävi suoraan isännän piippuun, josta lensi kovat säkeneet pitkin tupaa. Isä oli juossut sitten kovalla vauhdilla ulos läpi pimeän tuvan.

Silloin lähtivät toisetkin pojat kamarista, mutta isäntä oli kerinnyt jo porstunan ovelle, jossa hän potkaisi vauhtia jokaiselle pojalle erikseen. Oli kuulunut aina kova kolaus, kun mies oli ovesta ulos hypännyt, kalossi jäi kyllä sisältä hakematta.

Eräällä tyttärellä oli aikoinaan sulho aitassa, kun oli kesän aikaa. Kylän pojat olivat tietysti kiusanteossa, kuten tavallista. Aitta oli pieni ja se oli rakennettu maakivien päälle. Se oli heilunut kovasti, kun pojat olivat kokeilleet sitä nostaa sakilla.

Joku siinä keksi, että laitetaan aitan seinässä olevasta tuuman reijästä seinustalla olevan haravan varsi sisälle. Yksi pojista kävi tunkiolla tökkäämässä haravanvarren paskaan ja sitten vain varsi reijästä aitan sisälle.

Sitten sakilla keikuttamaan aittaa, jossa sänky luisteli seinältä seinälle. Pariskunta haroi pimeässä käsillään, kun haravanvarresta otettiin kiinni, vetaistiin se ulos ja paskat jäi pojan käteen...

Monesti oli vedetty polkupyörä Kälviän seurantaloon lipputankoon siten, että se oli nostettu lipputangon naruilla lipputangon päähän, jossa se pyörähti ympäri ja lipputanko meni "raaminväliin".

Sitten pyörä laskettiin alas, josta sitä ei saanut pois muuten kuin kaatamalla lipputanko. Varmaan oli pojilla pitkät ajatukset, kun piti aamuvarhain noutaa pyörä kotiinmenoa varten, kun olisi vielä pitänyt varkain päästä lähtemään, ettei paikkakunnan pojat näkisi.

LOHTOJAN PUOLELTA

Karhissa oli talo, jossa friijarin piti mennä hiljaa hiipien sisälle yöaikaan, ettei kätynen

isäntä heräisi. Kerran sitten kirkonkylän pojat olivat menossa kotiinpäin tansseista, olivat pyörineen liikkeellä. Oli talviaikaa ja pakkanen oli kova, mutta friijari oli jättänyt nahkasaappaat ulos kiviportaalle.

Silloin taas pojilla välähti ilkeä ajatus. He menivät saappaineen kaivolle ja vinttasivat vettä ja kaatoivat saappaat täyteen vettä! Sitten vain saappaat takaisin porraskivelle ja pojat jatkoivat matkaansa.

Poika varmaan yllättyi, kun jalka ei mennytkään saappaaseen, vesi oli jäähtynyt niihin.

OMALTAKYLÄLTÄ

Markus oli Kotkamaassa sukulaisten luona kyläilemässä ja he olivat Nilsin kanssa lähteneet aina Kokkolaan asti tansseihin polkupyörillä. Oli syksypimeää, eikä poikien pyörissä tietenkään ollut valoja. Siinä sitten ajeltiin rinnakkain mäkeä ylös, kun rysähti..

Joku oli tullut vastaan heitä pyörineen, ajoi heidän välistään sillä seurauksella, että syöksyi tieltä metsikköön, josta kuului kolinaa ja helinää kauan jälestäpäin.. Vastaantulija oli ollut Anttilan Friidi, joka tuli poikien luo ja sanoi: "Kylle mine näin siine pimeässä, että siine joku tulee vastaan, mutta mine ajattelin että mine päästä menemään keskeltä tietä, kevi miten kevi".

(Friidillä oli ollut raamin päällä meijeritonkka, joka sitten kaatuessa piti kovaa kolinaa).

Eemeli P. osti vanhoillapäivillä itselleen *mopon*, joka oli sellainen, että siinä ei ollut jalkajarruja, vaan jarrut olivat ohjaustangossa ja toimivat vajereilla rattaisiin.

Ajaminen mopolla aiheutti Eemelille paljon vaikeuksia ennenkuin hän oppi jotenkin sillä kulkemaan. Vauhti oli kyllä aina niin hiljainen, että poikakluput ajoivat polkupyörällä sivu.

Kerran Eemeli oli tulossa kauppareissulta tuossa meidän kohdalla ja tienvarressa oli pikkulapsia. Mopoilijan tultua lähemmäs lapsia, hän huusi mopon päältä: "Menkää pois tieltä, m o p o t u l e e"!!

Isä poikakavereineen olivat menossa lauantai-iltana pyörillä tansseihin Välikylälle. Heikinmäen Toivolla oli uusi "suvipalton" päällä, kun ajettiin siinä rinta-rinnan, sitten yhtäkkiä rysähti...

"Suttu-Verne" oli ajanut tuohon sakkiiin pimeässä, jolloin monta pyörää hajosi. Toivolle ei tullut muuta vahinkoa, kuin suvipalton oli mennyt vyötäröltä poikki kuin olisi saksilla leikattu....

SOITTOJUTTUJA

Viisikymmenluvulla pidettiin Kälviälläkin tansseja seurantalolla melkein joka lauantai-ilta.

Siihen aikaan orkesterit käyttivät sellaisia nimiä, kuin: kvartetti, kvintetti ja trio.

Kerran mennessämme talolle, istuimme Kleemolan Lillun kaffilassa, kun oltiin vähän aikaisin liikkeellä.

Meitä oli siinä iso sakki poikia, oli myös "Ylikylän" hyväsuksia poikia matkassa, joten juttu luisti. Siinä joku kyseli, että kukahan mahtaa talolla olla soittamasa, siihen vastaa "Jammin Pekka":

"Emminä muista varmasti, mutta olikohan se - Juudas Iskariotin kvintetti, solistina Maria Magdaleena"?

Kuorikosken Olavi otti fiulin seinältä aikoen sillä soittaa. Viulu oli tietenkin pois vireestä, kun sillä ei pitkään aikaan ollut kukaan soittanut.

Olavi napsahuttaa kieliä - ja sanoo ääneen: "**Voi Herra hallikhoot**" !

Kokkolalaisessa ravintola Kiltassa soitteli viihdemusiikkia viulisti, jota toinen mies säesti pianolla.

Molemmat olivat jo ikämiehiä ja soittaminen tapahtui ns. korvakuulolta.

Ei pianistilla eikä viulistillakaan ollut tietoa mistään sointumerkeistä, vaan oli sovittu äänilajit pianon "lukon" oikealta tai vasemmalta puolelta. (Pianon kannen lukko.) Esimerkiksi viulisti sanoi seuraavan kappaleen menevän lukon vasemmalta puolelta.

Kävimme torvisoittokunnan harjoituksissa poikaklupuina ja poikkesimme usein mennessämme Hyypän Aapin kioskillä, joka silloin oli tuossa Aapintalon kohdalla aivan tienvieressä.

Kioskissa oli muutama penkki sisällä. Se oli lämmitettävä, joten se toimi myös talviaikoina.

Kerran Aapi kysyi meiltä nuoriltamiehiltä: "Pitääkö se paikkansa, ko nuoret tytöt sanovat että **torvensoittajan pusu maistuu messingiltä**"?

Torvisoitto oli aikoinaan niin suosittua Kälviälläkin, että kaikki soittokunnan torvet olivat "menossa", kun oli niin paljon harrastajia pitäjässä.

Muistan kun kerran otettiin uusia soittajia aloittelijaporukkaan, ei kaikille riittänyt torvia, vaan välistä jouduttiin käyttämään yhteistäkin torvea. Nekin torvet, jotka olivat jaossa, olivat niin loppuunkäytettyjä, ettei "oikeat" soittajat niillä enää voineet soittaa. Ne olivat usein niin täynnä lommoja, että koloja oli aivan vierivieressä, joissakin oli jopa reikiä, joita sitten kotona pyykkisaippualla koitettiin tukkia.

Asujamaan Into oli meillä opettajana, torvea minullekin ojentaessaan hän sanoi, että "joka lommo on laskettu, eikä yhtään saa tulla sitten lisää"! (Intolla oli kyllä virne suupielessä tätä sanoessa)

Kuorikosken Veikko soitti aikoinaan soittokunnassa klarinettia. Kun hän harjoitteli sillä klarinetilla kotonaan, tuli kylältä miehiä katsomaan, minkälainen soittopeli se oikein on.

Klarinetti oli täälläpäin ollut vielä vähemmän käytössä, mutta Suojeluskunnan soittokuntaan oli sellaisia hankittu.

Siinä sitten katseltiin ja kuunneltiin tuota ihmesoitinta, niin tuumasi eräs ihmettelijöistä: **"Kyllä on pojat tosi peli, ko yhtä painaa niin yheksän aukiaa..."**

Olimme kuoron ja soittokunnan kanssa Tampereella nuorisoseurojen valtakunnallisilla suvipäivillä, tämä oli joskus 50- luvun lopulla. Meillä oli vuokrattuna VR:n retkeilyvaunu, jossa olimme majoittuneet koko juhlien ajan.

Vaunun toisella sivulla oli pitkät penkit, penkkien yläpuolella oli makuuparvi (ritsi), koko vaunun pituudelta. Toisella sivulla oli penkkiä koko seinustan pituudella. Siellä oli sitten kaikkien omaisuus vähän missä milloinkin. Asukkaita oli monta kymmentä henkeä, täysi vaununlasti.

Olimme lähdössä pääjuhlaan Ratinan kentälle, kun Nurilan Heikki otti penkiltä ison bassotorven olalleen ja puhalsi tapansa mukaan kokeeksi. Torvestapa ei tullutkaan minkäänlaista ääntä. Heikki koetti kädellään torven suuaukosta, mikä mahtaa olla esteenä, kun torvi ei soi. (Bassotorven suuaukko on kymmeniä litroja.) Sitten alkoi tulla tavaraa torven suuaukosta: housuja, puseroita, hameita, kenkiä ja kaikenlaista muuta tavaraa vaikka kuinka paljon. Joku oli kureillaan

työntänyt tavarat torveen, kun kiireessä vaihdettiin juhlatamineita vaunussa, pitkin penkkejä kun oli vaatteita levällään. Onneksi Heikki kokeili torvea, olisi ollut tilanne, jos vasta esiintymislavalla olisi tapaus huomattu.

Kokkolan seurakunnassa oli lukkari, jonka ääni oli vanhemmalla iällä mennyt niin "pieleen", että radiosta jumalanpalveluksia kuunneltaessa aivan kauhisteltiin, miten tällaisen lukkarin annetaan julkisesti esiintyä.

Kerran oli Kokkolan seurakunnan kirkkoherra Sakari Huima ollut tuuraamassa Kälviällä paikallista kirkkoherraa. Isäni oli ollut sota-aikana samassa porukassa Huiman kanssa ja tunsivat hänet. Isä oli kuorossa ja ennen toimituksen alkamista keskusteli Huiman kanssa. Isä oli silloin sanonut Huimalle: "Kyllä Jumala on pitkämielinen, ko se ei pujota suurta kiveä teijän lukkarin päähän, ko se veisaa nii rumasti".

(Huimaa oli kovasti huvittanut lausuma.)

Kerhon Joeli ja meidän Markus harjoittelivat innokkaasti viulunsoittoa. He menivät näyttämään taitojaan Eemelille, soittaen aivan Eemelin korvanjuuressa.

Kuuntelija hermostui siitä ja huusi: "HIIRET VINKUU, HIIRET VINKUU" !

Vähälän Aatu oli eräänä sunnuntaina meillä soittelemassa viuluineen kansanmusiikkia. Hän oli hyvä soittaja, oli voittanut suomenmestaruuksiakin kansanmusiikkikilpailuissa ollen siten Suomen parhaita alallaan.

Koska "tämmääjästä" oli pulaa, tuli hän meille soittelemaan. Meillä oli urkuharmooni ja Aatu tiesi, että osaan säestää sillä. Naapurin Heikki haki kotoaan klarinetin, jolla soitteli sitten mukana tuttuja kappaleita. (Klarinetti oli suosittu instrumentti kansanmusiikissa, ei tosin Keski-Pohjanmaalla.)

Kerhon Joel oli siinä myös ja hänkin lähti juosten hakemaan kotoaan soitintaan, mandoliinia. Tultuaan kamariin, hän yhtyi soittoon omalla pelillään. Silloin Aatu "kauhtui" - ja sanoi pojalle:

"Paa poika pois tuo vehe, se on justhinniinkö pataa krapsis ko sillä soitethan!"

Niilo soitteli mielellään kanteletta lämpimässä peräkamarissaan, kun toiset sisarukset olivat ulkotöissä.

Tämä tietysti vähän harmitti muita asukkaita, eikä näin ollen kanteleensoittoa noteerattu kovin korkealle kotoväen keskuudessa.

Kerran olin kuuntelemassa, kun Niilo soitti kahta kannelta samanaikaisesti, oikeanpuoleisella hän soitti melodiaa ja vasemmanpuoleisella säästi soittoa. Minä siinä kehuin soittoa, kun kamarin ovelle tullut Niilon veli Jooseppi sanoi:

- Kyllä sitä on paljjo kysittykki!

Olimme soittamassa tansseja Kokkolan Palokunnantalolla (Letkulla), olimme silloin tauolla näyttämön takana. Salinperällä istui kakluunin vieressä nainen (Mulukku-Maijaksi kutsuttu). Maija oli jonkun verran huppelissa -ja puheli äänekkäästi salissa. Yht' äkkiä kuului huuto salista: **"Tulukaa pojat soittahan, kone kuivaa"!!!**

SITTEN ULKOMAILTA

Vuolteen Mattikin oli ollut Ameriikassa ja kertoili sieltä tapauksista, joita oli nähnyt ja kuullut.

Matti kertoi olleensa sellaisella tivoliaalueella, jossa oli kaikenlaisia rahanpyydyksiä ja ajanvietto hommaa siirtolaisille, joilla oli irtonaista rahaa. Eräs paikka oli sellainen, että siinä oli korkea lauta-aita ja aidassa oli "päänmentäviä" aukkoja. Siitä aukosta sai maksun edestä katsoa ohjelmaa, joka aidantakana suoritettiin. Esityksen ajaksi asiakas laittoi päänsä tuosta aukosta, sitten yläosasta laskettiin sellainen lovellinen luukku niskaan, ettei päästä saanut aukosta pois ennen esityksen loppumista.

Matin kertoman mukaan miehet olivat esityksen aikana yrittäneet päästä irti, mutta ei siinä auttanut mikään, jalat olivat kuulemma kyllä pelanneet kovasti ohjelman aikana. Kukaan ohjelmaa katsonut ei sanonut kavereilleen, mitä aidan takana oikein tapahtui, joten jokainen vuorollaan maksoi tiketin ja meni itse katsomaan. Niin Mattikin.... ja kertoi esityksestä näin: "Ko luuku oli laskettu niskhaan, rupes sieltä sivulta tulehan alaston tyttö, joka tuli aivan aijan vierestä kaikkein nokan eestä. Sitte se tanssas siitä toisen kierroksen ja tuli niin läheltä, että aivan

karvatupsu vastas naamhan ja aivan selevästi kuulu semmonen suhina.... Shh...!"

(Katsojat olivat pyrkineet kauemmasksi tuon toisen kierroksen aikana, josta syystä jalat pelasivat.)

Mäntösaaren Uurettikin lähti Ameriikhan, kun muitakin tuttuja oli sinne lähdössä. Uuretille tuli kumminkin Lontoossa jo niin kova koti-ikävä, että hän palasi siitä jo takaisin, reissu kesti vain pari viikkoa.

Kun Uuretti tuli Kälviän asemalle, Hän kysyi heti ensimmäiseltä tutulta ihmiseltä: **"Oonko minä muuttunnu?"**

Ameriikassa oli ollut kapakka, jossa katto oli lasista ja siitä näki läpi yläkertaan. Yläkerrasta ei taasen näkynyt alakerran kapakkaan, joten lasi oli sellaista sorttia.

Yläkerrassa oli sellainen paikka, jossa voi maksun edestä koettaa ottaa kiinni alastonta naista, ja jos sai pysymään käsissä, oli lupa tehdä tytlle "mitä tahtoo". (Alakertaan näkyi nämä kiinniottamistouhut.)

Miehet lähtivät vasta sinne tulleen miehen kanssa tuohon rakennukseen ja sakilla maksoivat miehen lipun yläkertaan. Tulokas ei tiennyt läpinäkymisestä alakertaan mitään. Miehen, joka meni yrittämään tyttöä kiinni, piti myös riisua vaatteensa, joten molemmat olivat ilkosillaan.

Tämä uusi mies oli ollut iso ja karvainen, ja tietenki pienessä hutikassa oli kehunut saavansa varmasti kiinni tytön.

Niin mies meni sitten yläkerran huoneeseen ja kaverit kapakkaan alakertaan katsomaan alkavaa esitystä..

Ameriikankävijä kertoi, että tämä heidän kaveri yritti siellä yläkerrassa t o s i s s a a n kiinni sitä tyttöä, mutta aina kun sai tytön melkein syliinsä, se luiskahti käsistä "niinkö meren kala"... Tyttö oli rasvannut ihonsa niin, että ote ei pitänyt. Ja kun määräaika oli kulunut umpeen, joutui kiinniottaja lopettamaan touhut, vaikka halut näyttivät olevan vielä jatkaa yritystä.

Yksi Ameriikan kävijä ei tahtonut löytää töitä mistään, mutta joku paikallinen ihminen kuulutti maalaria töihin, rakennus piti maalata ulkoapäin.

Tästä työtärjouksesta sai kuulla myös tämä työtähakeva suomalaismies. Pulmana oli vain se, ettei hän ollut koskaan taloa maalannut, eikä

sekoittanut värejä. Koska rahapula oli kova, uskalsi mies mennä kokeilemaan, saisiko tuota maalausurakkaa. Kun mies meni esittämään asiansa talonomistajalle, tämä antoi maalatun laudankappaleen ja maalipurkit miehelle ja sanoi antavansa urakan, jos mies osaa sekoittaa maalit niin, että saa maalin samanväriseksi kuin mallilaudan maali oli. Hän antoi myös maalaamattoman laudankappaleen, joka piti maalata sekoitetulla maalilla.

Maalarille välähti: hän sekoitti maalin ja maalasi sen laudankappaleen - ja maalasi myös sen mallikappaleen samalla värillä, joten molemmat olivat saman värisiä. *Mies sai maalausurakan.*

ERILAISIA TAPAHTUMIA

Kälviällä asui 50-luvulla työmies, jota Kuokka-Lekuksi sanottiin. Leku oli iso mies, kulki aina musta lierihattu päässään.

Siihen aikaan oli kunnanlääkärinä Otto Kiiskinen, hän asui perheineen lääkärinmäellä olevassa lääkärintalossa, jossa oli lääkärin vastaanottotilatkin.

Rouva Linda Kiiskinen oli tulossa lääkärinmäkeä alaspäin, kun hän huomasi tienvarressa olevan riihen päässä Lekun, joka oli kyykistynyt "tarpeilleen". Rouva kertoi, ettei hän voinut enää takaisinkaan kääntyä, vaan käveli siitä, kuin ei olisi huomannutkaan Lekua. Mutta kun rouva tuli Lekun kohdalle, nosti Leku mustan hatun päästään, tervehtien lääkärinrouvaa, jatkaen toimitusta. (Rouva kehui aina, että siinä oli kohteliain mies, mitä on koskaan tavannut).

Leanterilla oli huono kuulo ja kun hän ajeli kylällä polkupyörineen, ei hän tahtonut kuulla takaatulevia autoja. Muutenkin ajo oli honteloa, pyörän kulkiessa mistä sattui. Kerran sitten sattui, että Leku horjahti takaa tulevan auton eteen seurauksella, että kaatui pyörineen maantielle. Kun Leku pääsi siitä ylös, Hän kirosi siinä: "Kyllä on tosi automiehiä, ko ei nää pyörämiestä, *vaikka ajaa keskellä maantietä!*"

Miehet ajattivat kettua ja eräällä miehellä joka oli passissa, sattui olemaan yksipiippuinen haulikko. Miehen seisoessa ison ojan penkalla, huomasi hän ketun tulevan ojanpohjaa pitkin.

Kettu huomasi silloin myös miehen ja hyppäsi ojanpenkalle, johon haulikkomies ketun ampui.

Pyssymies otti repustaan pullon ja pullosta k a a t o r y y p y t , nosti jalkansa ketun päälle ja huusi kavereille: KAATO!! Silloin kettu sai jalat alleen ja lähti lipettiin. Ampuja ei kerinnyt lataamaan asettaan uudelleen, joten kettu painui metsään. Ampuja oli kertonut, että kettu teeskenteli kuollutta, mutta se oli l i i k a a ketulle, kun hän nosti jalan sen päälle....

Hirviporukka piti kämpällä peijaisia, jossa otettiin vähän lääkkeitäkin, niinkuin asiaan kuuluu. Eräs ns. viinaanmenevä mies oli liikkeellä traktorillaan, jonka perässä oli vielä peltoaura kiinni. Illan kuluessa traktorimies oli tullut siihen kuntoon, että kaverit epäilivät jo, pystyykö se ajamaan traktoria kotiinsa? Kumminki he tulivat siihen tulokseen, ettei kaveri ensimmäistä kertaa päässään aja - ja onhan tiekin "sivutietä".

Traktorimiehen mentyä aamulla ulos, huomasi hän, että aura oli kyntänyt yöllä tullessa kahdesta sillasta kannet, sekä koko matkalla oli tiessä komeat vaot. (Kuski ei huomannut lähtiessä nostaa auraa ylös)!!

HUVITILAISUUKSISSA

Karhissa oli ennen vanhaan paljon näytelmiä seurojentalolla, paikallisten näyttelijöitten voimin esitettynä. Näytelmiksi oli kuulemma aina valittu sellaisia kappaleita, että joka näytelmässä joku kuoli. (Murhenäytelmiä.)

Tulipalo oli sitten tuhonnut seurantaloon, joten näytelmiä esitettiin kesäisin riihessä. Riihi oli laastu ja koristeltu sisältä, olkiladon puoleiseen päätyyn oli rakennettu näyttämö, jossa esirippuina oli Salmeenin seilit. Penkit ja muu kalusto oli kerätty kylältä tarvittava määrä.

Yleisöä saapui riihentäydeltä ja näytelmä voitiin aloittaa. Heti ensimmäisellä osalla oli mieshenkilö näytelmässä jo niin huonossa kunnossa, että oli aivan makuulla näyttämön takaseinustan lavitsalla. *Tuli väli aika;*

Toisen osan alkaessa mies k u o l i , jolloin "ruumis" jäi makaamaan siihen penkin päälle. Silloin tuli poikaklupuille mieleen pieni kiusanteko.

Olavi lähti siitä ulkopuolelle ja taittoi riihen seinustalta pitkiä polttaraisia, joilla sitten laudanraosta alkoi hankaamaan "ruumiin" otsaa kesken esityksen. Kauan ei näyttelijän pokka siinä

kestänyt, vaan yritti hän ottaa kädellä kiinni polttaraisiin, mutta Olavi vaihtoi uuden tilalle.

Viimein "ruumis joutui nousemaan penkille i s t u m a a n! Yleisöllä oli hauskaa riihenpuolella.

Lohtajalaisia poikia oli tulossa tansseista kotiinpäin, oli lämmin loppukesän yö, kun pojat ajelivat pyörineen sika-aitauksen ohi. Siat omisti kaksi vanhaapiikaa, jotka olivat siihen aikaan nukkumassa.

Siinä pisti jonkun mieleen, että päästetäämpä siat vähän jaloittelemaan aitauksen ulkopuolelle, ei muuta kuin veräjä auki -ja vähän vauhtia sioille. Tämän jälkeen pojat koputtivat talon ikkunaan ja kysyivät, onko nuo siat teidän sikoja, ovat päässeet irti ketasta.

Siat olivat touhussa perunamaalla, lykkäsivät kärsiä innolla maahan, pojat välillä vähän säikyttivät niitä, että tulisivat "vireämmiksi".

Sitten "tytöt" tulivat ulos, päällä oli pitkät franelliset yöpaidat ja jaloissa kumisaappaat, olihan ruohikko märkää, oli kaste maassa. Tytöt oli kiitollisia pojille, kun tulivat ilmoittamaan sioista, nehän olisi voineet mennä vaikka kuinka kauaksi kotoa. Sikoja ajettiin siinä oikein sakilla, joku pojista säikäytti sikoja, kun ne olivat veräjällä menossa aitaukseen, silloin siat muuttivat suuntaa takaisin pellolle.

Tuntikaupalla kun oli ajettu noita sikoja, "saatiin" ne vihonviimein aitaukseen ja veräjä kiinni... Tyttöjen yöpaidat olivat pahassa siivossa, kun joutuivat välillä juoksemaan perunapellossa ja välillä kasteisessa heinäpellossa.

Kun siat saatiin näin hyvin talteen, sanoivat tytöt: "Nyt sitten lähethän sisälle ja keitetähän oikein hyvät toppakaffit, ko olitta nuin avuksi sian ajossa!"

Heikinmäen (Kykyrin) Kalle oli sellainen lyhyt, tanakka, harmaaviiksinen vanhamies, jona hänet muistan. Kallella oli hauskoja juttuja ja kertomisen jälkeen hän nauroi "makeasti" päälle.

Pihan toisella puolella oli Villen talo, ja molemmilla taloilla oli pässit ulkosalla, aina kun pässit toisensa tapasivat, alkoivat ne puskea toisiaan.

Kalle kertoi, että heidän pässillä oli oikein kippuraiset ja suuret sarvet, mutta Villen pässillä vain semmoset pienet suorat sarvet. Kerran ko kahtoin klasista kartanolle, niin näin kö pässit hakivat siinä vauhtia puskemista varten. Minä

ajattelin, että puskehoot, kyllä siinä kumminki Villen pässille käy kalapaten.

Niin ne siinä sitte paukahuttivat päät yhteen, ei muutako m e i j ä n pässi kellahti siihen kartanolle, vähä vain saparo tärisi... *pässissä ei ollu hengen-heelmää*, ko meni ulos kahtohon. Villen pässi ei ollu milläsikkään tuosta pommista.

(Villen pässin "suorasarvi" oli käynyt Kallen pässiä keskelle otsaa, eikä pässi kestänyt tuota.)

Kallella oli riihenlämmitys, ja aamuyöstä hän oli lisäämässä puita kiukaan alle. Kalle paiskasi maate siihen kiukaan eteen ja nukahti pesän hohteeseen Sitten Kalle heräsi yht äkkiä siihen, että pimeässä riihessä joku kouristi kyljestä, "tuli heti mieleen ensimmäiseksi, että nyt kummittelee"

Minen tohtinnu yhtään liikahtaa siitä mihinkään, ootin vain -ja taas kouristethin, ja minä sitte pelekäsin kovin. Mutta ko sitä aikans siinä jatku, tuumasin, että pakkohan täsä on nousta kahtohon, mikä se oikein on.

Niin avasin sitte silimät ja nousin siitä ylös, ko hoksasin, mikä siinä oli kyliestä kouristannu; Tuohiskäppyrä oli tulen hohteessa alakannu mennä käppyrhän - ja se siinä oli kouristannu samalla kylykhen.

Kyllä kö tuon hoksasin, pääsi oikein helepotuksen huokaus.

RIPPIKOULUSSA

Olin rippikoulussa, jota pidettiin pappilan trenkituvan puolella. Rakennus oli hirsinen ja punaiseksi maalattu päältä, varsinainen pappila oli iso valkoinen, kaksikuistinen rakennus siinä vierellä.

Oppisalin istuimina oli pitkät lavitsat, keskelle huonetta oli jätetty käytävä, käytävän päässä oli papilla pöytä, jonka takaa hän meitä opetti -ja kuulusteli läksyt.

Rippikoululaiset oli "istutettu" kinkerittäin penkeille, ja pappina oli silloin kirkkoherra Johannes Kaukovaara, oikein vanhankansan tarkka ja tärkeä Rovasti.

Olimme menossa raamatunhistorian tunnilla siinä kohtaa, jossa käsiteltiin l a k i t a u l u j a. Kaukovaara luetti rippikoululaisilla raamatunhistorian kirjasta noita kertomuksia. Lukuvuoro oli erällä Suonperän hiljaisella pojalla. Poika luki: "Ja Herra otti l a k k i n s a - ja tuli alas vuorelta"...

Siihen Kaukovaara rauhallisella äänellä: "Katsokaapa vähän tarkemmin"! Poika: "Eikö otti l a k i n s a ja tuli alas vuorelta"...

Yhdellä pojista oli musta tukka , joka tahtoi aamukiireessä unohtua kampaamatta, tukka oli aina *pystössä*.

Eräänä aamuna Kaukovaara suoritti tavanmukaista nimenhuutoa -ja kun hän tuli Antin kohdalle, ei vastausta kuulunutkaan, pappi vilkaisi possaoilijan paikalle ja tuumasi itsekseen: "Haukka on varmaan vienyt Heinäojan"!!

Eräs pojista oli "huonomuistinen", eikä osannut vastata paljon mihinkään papin kysymykseen. Taasen kerran Kaukovaara esitti kysymyksensä tälle pojalle, eikä vastausta kuulunut, sanoi Kaukovaara pojalle: "Se olisi aivan sama, jos panisi *pölkyn* istumaan teidän paikalle, kumpikaan ei tiedä yhtään mitään"!

SATTUMA VAASASSA

Menimme komennuksella ollessa meille varattuun yösijaan, joka oli kasarmialueella. Sinne huoneeseen oli jo ehtinyt majoittua eräs kursseille osallistuja, joka jo makoi "punkassa". Mies oli tosi laiha -ja niinpä yksi tulijoista meni "pienissä" aivan tämän petin luo ja sanoi sängyssä makaavalle kaverille: "Ookko Sinä nuin laiha, vai teeskentelekkö Sinä"?

AJOKOIRA Ajo

Meillä oli aikoinaan ajokoira, jonka nimi oli tietysti AJO.Tästä koirasta tuli oikein "persoona" koirien joukossa. Se oli uroskoira ja tosi vahva, koska heti pienestä pitäen me pojat sillä vedäimme itseämme suksineen pitkin metsiä; yksi hiihti edellä leipäpala kädessä ja Ajo tuli kovaa suksimiehen kanssa perässä. Siinä ei poika painanut mitään ja koira oli mielellään meidän sakissa.

Mutta tästäpä olikin seurauksena se, että Ajoa ei saatukkaan pysymään kiinni millään kettingillä, kun tuli kiinnipitoaika koirille.Sille oikein laitettiin "linja" tuohon vanhan karjaladon ja isonkiven luona olevaan tuomen välille, lanka oli tuommoista 4 mm:n rautalankaa. Siihen linjaan sitten laitettiin koira kettingistä kiinni, mutta heti koira otti vauhtia ja takapuoli edellä kiskaisi itsensä irti. Panta luisti läpi kaulan, vaikka se oli niin kireälle laitettu. että "talipuoli näky

silimistä"! Lopulta laitettiin tavallisen koirankettingin katkettua sellaista paksua kettinkiä, joissa lehmät ja hevoset olivat kiinni joskus "tolopasa".

Sitten tällä paksulla kettingillä varustettu Ajo laitettiin karjaladon ovenpielessä olevaan aspiin kiinni, mutte ei mennyt kauan, kun Ajo oli kuistinovella kiinni, karjaladon ovenpielihirret kettinginpäässä.! Senjälkeen koitettiin sitoa se sillälailalla, että kettingin kiinnityskohdalla oli hirsiseinää leveämmästi, mutta koko etuosa ladosta pikkuhiljaa vajosi kasaan. Senaikaa, kun Ajo siinä ladonseinässä pysyi kiinni, se puri kaikki puuesineet jotka olivat ladon sisällä "sektorilla". Siinä hienoni vanha resla (reki), jukokelkka, useampi harava, puukiuluja ja kaikkea muuta tavaraa mistä irti sai. Niinkauan se siellä ladonedustalla haukku ja kiskoi, että jollakin konstilla irti pääsi.

Talvella Ajo laitettiin päivänajaksi lammansavettaan kiinni, siellä oli *seuraa* ja lämmintä. Aina kun lampaille vietiin ämpärillä ruokaa, oli Ajo ensimmäisenä ruuhella plokkaamasa leivänpalat päältä, hyvässä sovussa lampaiden kanssa!

Oli joulunalusviikko, kun isä huomasi ikkunasta, että Ajo tuli kartanolle ja suusa oli kokonainen sianpää, joka oli aivan tuore, vastatapetun sian pää. Isä lähti ulos ottamaan Ajolta sitä pois, mutta koirapa lähtikin Forssinkankhaalle piilottamaan saalistaan. Niin isä lähti suksessa perään ja tuli paikalle, kun Ajo oli kaivamassa sianpäätä lumeen.

Isä toi sianpään kotiin ja sitten annettiin tietoa omalle kylälle, että keneltä on sianpää kadonnut, voi hakea sen meiltä.

Ei sitä kukaan kaivannut, oli varmaan hakenut sen jostakin kauempaa.

Ajo toi monasti suuri raskaita "saaliita" kotiin, joskus se tuli mullikan suolet suussa, kaikki yht'aikaa. Siinä oli Ajolla pää korkealla ja etujalat leveällä, sittenkin suolia venyi kaukana perässä.. Ajo veti suolet karjalatoon heiniin ja söi niitä sieltä "välipaloina", kun oli muuten kova ruuanperään.

Nurmelan Oiva kertoi, että kun heillä tapettiin vasikka, niin sisäelimet oli laitettu lahtaustouhussa peltiselle tarijottimelle lahtauspaikalle.

Silloin Oiva oli huomannut, kun Ajo juoksi jokirantaa pitkin kotiinpäin, *koko tarjotin suussa!*

Osuuskaupassa Ajo tunnettiin hyvin. Kun menin hevosella meijerivuorolla osuuskaupan sivu, kerkesi Ajo aina käymään kaupassa sisällä. Joku lihapuolen myyjä tuli kaupan portaille luo kädessä, jolla narrasi Ajoa ulos kaupasta.

Tähän tottuneena koira vieraili aina KPO:lla, lihapuolella, sekatarvarapuoli ei sitä niin kiinnostanut, vaan aina jostakin kolmesta ovesta päässi luikahtamaan liha-osastolle, josta sitten kuului huuto: "**Ajo tuli**"!!!

Ajo varasti heti liharuhmon päälle jätetyt lihat, muuten kotoa ei koira varastanut mitään, vaikka meilläkin usein riippui lampaan ja vasikankruppeja ulkona jäähtymässä.

Roimelan Oskari oli kysellyt Nurmelan Oivalta, tietääkö se kenenkähän ajokoiraa se mahtais olla, joka heidän tykönä metsässä oli jäänyt kiinni puuhun kettingistä?

Kettinginpäässä oli seurannut t a h k o k r ä n k k y? Oiva oli heti tiennyt sanoa, että se ei oo kukaan muuko Nurilan AJO..

Kerran isä oli Ajon kanssa Ullavalla jänemehtällä, kun Ajo oli ajanut jänistä Sepänkylän maastossa, samalla kylällä oli isällä kortteeripaikka eräässä talossa.

Kello oli ollut jo lähes yhdeksän illalla -ja ajo vielä jatkui, tuumasi isä kortteerikaverille, että mennään vain sisälle taloon, kyllä Ajo yleensä tulee hänen jälkiään pitkin perässä.

Mutta koira ei alkanutkaan kuulua -ja oli jo aivan pimeää, niin soitti isä puhelimella kotiin ja kysyi onko Ajo tullu kotia?

Ei ollut kotia tullut, mutta isä käski laittamaan koiran seuraavana päivänä linja-autoon, jos se kotia tulee. Vähän ennen kymmentä Ajo kynsi ovea kotona, se oli vajaassa tunnissa juossut 40:n kilometrin päästä suoraan kotiin.

Seuraavana päivänä Eemeli saatteli Ajon Norpan linja-autoon, isä oli autolla vastassa Ullavan päässä, kovin oli koira ollut mielissään, kun näki tutun mehtästykkaverin autonikkunasta.

Jouluaamuna lähdettiin joulukirkkoon, niinpä Ajo sai jäädä kotiin, se laitettiin kiinni kettingistä peräkamarin *päästäveettävään sängynjalakhan.*

Luultiin, että kyllä se siinä sen aikaa makaa, kun kirkossa ollaan.

Mutta kun kirkosta sitten tultiin kotia, oli kaikki räsymatot, tuvan pitkä pöytä ja kaikki mattojen päällä olleet tavarat peräkamarin ovensuussa yhdessä kasassa.

Ajo oli tullut "päästäveettävän" sängyn kanssa kamarin ovelelle asti, mutta sänky ei ollut mahtunutkaan ovesta, vaan jäi siihen kiinni, kun Ajo yritti mennä eteenpäin, luistivat matot kaikki kamarinovelelle. Siinä oli tosi siivo, joulukuusi kumosa ja kaikki paikat sekaisin.

Ajon friijuureissut ulottui moneen pitäjään, koska eräs naapurimme kohtasi moottoripyörällä ajaessaan Ajon lähellä Kannusta! Ajo oli tullut maantiellä vastaan, mutta naapuri ei ollut uskoa silmiään -ja pysäytti moottoripyöränsä ja meni katsomaan koira lähempää.

Olihan se Ajo, joka tietenkin tunsin tutun miehen, oli kovasti heiluttanut häntäänsä, lähtien jatkamaan matkaansa Kälviälle päin...

Ajo kävi monet taistelut toisten uroskoirien kanssa, koska "herruus" kiimasakissa oli ajolle "sydämen asia"!!

Hautamäen TELLU oli pahimpia haastajia, Tellun kanssa Ajo joutui useamman kerran selvittämään välejänsä, ennenkuin voittajana Tellusta selvisi. Pitkä arpi Ajon "aseessa" -kertoi tappelun rajuudesta.

Eräänä kuutamoi-iltana kuului kova haukunta maantienvaarrelta. Siellä oli kiimasakki koolla, niimpä me pojat lähdettiin katsomaan, onko Ajoki juhliassa mukana?

Olipa tietysti -ja oli jo nalkissa pienen lintukoiran kanssa, kun sinne ehdittiin.

Lähdettiin siitä sitten kotiinpäin, lähti Ajokin; lintukoira roikkui perässä kun tultiin kotikartanolle, Ajo ei ollut tuosta moksiskaan, vaikka toinen koira joutui tulemaan "peruuttamalla" monta sataa metriä...

Eräällä friijuu-reissulla sitten sattui liikenneonnettomuus. Ajo oli seurannut narttukoiraan niin innokkaasti, että jäi maantiellä postiauton alle ja k u o l i siihen. Tähän loppui AJON tarina.

MÄNTÖHARIJUN VELIJEKSET

Uuno ja Armas asustelivat kotopaikallaan Mäntöharjussa, jossa oli vanha jo huonokuntainen päärakennus ja pieni navetta.

Talo oli sisältä aivan täynnä kaikenmaaliman roinaa, jota riippui seiniltä ja katosta, oli vanhaa polkupyöränrengasta ja vaikka minkäläistä tavaraa sikin, sokin joka paikassa.

Veljekset "kyläilivät" saman kylän taloissa, joissa heille tarjottiin ruokaa ja juomaa, taisi muuten olla niukka tarjoilu kotosalla? Veljekset asustelivat Mäntöharjussa pitkän aikaa, sitten he sijoittautuivat joihinkin taloihin, kun kuntiin tuli uusi sosiaalilaki, joka velvoitti kunnat sijoittamaan tällaiset henkilöt johonkin taloon pientä korvausta vastaan.

Isä kertoi, ettei hän ollut koskaan nähnyt niin laihaa "lintua", kuin *Mäntöharjun kukko* oli ollut.. Isä oli ollut Porkolan Joosepin kanssa jänesjahdissa, ja poikkesivat Mäntöharjussa. Kumpikaan pojista ei ollut kotosalla, kun navetasta oli kuulunut "kauhia kukon kiikaaminen"?? Niinpä miehet olivat menneet katsomaan navettaan, siellä ei ollut mitään muita elukoita, kuin tuo l a i h a kukko. Isä kuvaili, että: "sillä kukolla näky aivan kylykiluut höyhenien alta" ! Navetassa ei ollut silloin muuta syötävää, kuin *kärväsiä*..

Ylikylän miesten kertoman mukaan kanahaukka oli kerran iskenyt siihen kukkoon, kun se oli ollut ulkosalla ruokailemassa. Haukka oli noussut taivaalle, *mutta kun kukko oli niin keviä, pujotti se kukon alas*, (oli varmaan tuumannut, ettei kannata pesälle asti sitä viejä, ei siinä oo poikasille mitään syötävää.)!

Uuno oli "mehtämiehiä", niinpä hän oli hankkinut myös ajokoiran; *RAIJAN-AJO - merkkisen*, sitäpä koira Uuno kehuskeli parhaaksi jäneskoiraksi koko kylällä.

Veli Armas ei ollut aivan samaa mieltä asiasta, vaan sanoi silmää iskien vieraille:

"Kyllä se on hyvä koira, kerranki minä näin kö se nukku tuosa kartanolla aijanvieresä, niin jänes tuli ja haisteli koiran persettä, eikä koira tienny mitään"!!

Uuno omisti kerralla useampiakin koiria, mutta koirilla oli joskus kova nälkä, kun hoitajat olivat kylillä, eikä muistaneet ruokkia koiria. Kerran oli Uuno keittänyt suurella rautapadalla koirille ruispuuroa, jonka koirat söivät heti kaikki loppuun.

Kertoivat, että koirat nuolivat padan siinä kartanolla, sitten yksi koirista meni padan sisälle - ja pyöräytti itsensä siinä ja sitten nuoli karvoistaan loput jäännökset!

Ylikylän miesten ollessa metsä-ajossa, syöttäen hevosiaan Mäntyharjun kartanolla. Siihen aikaan hevosille syötettiin "silippuja", (katkottuja olkia, jotka oli kasteltu lämpimällä vedellä, sekä sen jälkeen laitettu sekaan jauhoja).

Miesten tullessa yhtenä päivänä syöttämään hevosiaan, olivat Unon koirat syöneet siliput suihinsa. (se jauhun maku)!

Kerran veljekset olivat ottaneet myös sianporsaan, joka ei oikein ollut "menestynyt" hyvin.

Kun sika sitten alkoi olla tappoiässä, menivät koko Ylikylän miehet sitä sakilla teurastamaan. Miehet kertoivat kun he menivät sitten navetanpuolhen, oli sika ollut niin sukkela, että meni outoja miehiä piilhon.

Viimein se löyty ruuhien alta ja Uuno löi sitä vasaralla päähän, veri laskethiin jauhoin sekhan astiaan, mutta verta oli tullu vain *muutama tippa jauhoin päälle, kertoivat kylän miehet*.

"Ruho" ripustettiin sitten navetan ulkopuolelle tikatrappushin, josa oli kolomentuuman naula! Sian painoksi joku arveli "tasan kakstoista kilua", (normaalisti sen ikäinen painoi 80-90 kg).

Sitten mentiin sisälle, ja Uuno alkoi paistamaan *veriplättyjä*. Lihaa hän myös paistoi heti lämpimänä, liha oli miesten kertomuksen mukaan aivan sinistä, eikä liha ollut tahtonut pysyä millään paistinpannussa, hyppi aivan ilimhan.

Sianruokinta oli päässyt unohtumaan, joten läskikerros jäi tavallista ohuemmaksi tuolla poikain sialla.

Uuno kuljetti karjaa rautatievaunuissa, teuraaksi tarkoitettu karja vietiin Helsiinkiin, johonkin teurastamoon

Kälviäläinen karjanostaja Mannun Jaska oli hänelle homman antanut, muita halukkaita tuskin

olikaan moiselle matkalle. Uuno lähti komeasti Kälviän asemalaiturilta, hällä oli juottoämpäreitä, köysinippu ja muuta tarpeellista tavaraa mukana.

Uuno itse kortteerasi samassa vaunussa kuin eläimetkin, hän seurasi, ettei elukat vahingoittuneet, juotti ja ruokki eläimet matkan aikana. Uuno oli tunnettu koko rataosuudella, joutuihan hän asioimaan asemien henkilökunnan ja varsinkin ratapihan miesten kanssa, junathan seisovivat tuolloin monesti pitkäänkin asemilla.

Tullessaan sitten reissulta kotiin, oli Uunolla taas mukana köydet ja ämpärit, lisäksi säkissä oli hevosen kavioita, joissa oli kengät vielä kiinni. Uuno otti niitä sen takia, että saa niistä hyviä kenkiä hevoselleen, jonka hän oli *aikonut joskus vielä ostaa*.

Uuno esitteli aina vieraille ihmisille, että hän on silloisen eduskunnan puhemiehen, Kauno Kleemolan "serkku". Hän kutsuikin ministeriä tavallisesti "Mäkitalon Kaunoksi". Eräällä reissulla Uuno olikin sitten lähtenyt tapaamaan "serkkupoikaa"!

Hän oli mennyt eduskuntatalon portaita köysinippu olalla, ämpärit ja kaviosäkki käsissä - ja oli kertomansa mukaan kysynyt "portsarilta" - onko Mäkitalon Kauno siellä sisällä?

(Ei kuulemma ollut paikalla!!)

Uunon lähdettyä nuorenamiehenä Luikhuuseen friijuulle, oli talven aikaa ja Uuno oli suksilla liikkeellä.

Hän hiihteli suoraan metsiä pitki, mutta tulikin liian aikaisin perille, eikä voinut mennä sisälle muun väen ollessa hereillä.

Siinä tienvarressa oli talon sauna lämmitettynä, jotenka Uuno meni saunaan odottamaan joksikin aikaa. Siinä saunassa sitten aikaa tapettua kuului ulkopuolelta puhetta, isäntä ja emäntä olivat vasta tulossa saunomaan!

Uunolle tuli hätä, mihin mennä piiloon tulijoilta, hän kiipesi pitkä-paltto päällensä saunassa olleelle **mallaslavolle!**

(Se oli kiukaan yläpuolella katonrajassa oleva hyllykkö, jossa mallas-ohria ennen kuivatettiin)

Sitten isäntä ja emäntä tulivat saunan puolelle - ja ottivat siinä löylyt, Uunon hikoillessa mallaslavolla paltto vielä päällensä.. Kun saunoja olivat lähdössä, kuului jo ulkoa talon tyttären puheensorina, Uuno joutui takaisin piilopaikkaansa.

Tytöt vuorostaan ottivat kipakat löylyt ja pesivät itsensä -ja lähtivät siitä viimein pois.

Uunosta ei kyllä ollut enää menijäksi tytön luo, oli niin mennyt "pehemiäks" tukalassa paikassa.

Istuimme iltaa miessakilla Suutarintuvassa, siellä oli Uuno sattumalta paikalla kun tulimme tupaan.

Uuno oli katsomassa TV:tä, joka oli silloin vielä erikoista.

Illan suuri uutinen oli Ameriikkalaisten astronauttien laskeutuminen k u u n pinnalle avaruusasemaltaan. Kun siinä ihmettelimme, miten tuo on oikein mahdollista, että ihminen on kuussa, sanoi Uuno harvakseen: "Äläkää oloko niin tyhymiä ja yksinkertasia, että uskotta tuota. Sehän on selvästi filmattu josaki somerokroopisa, tyhymiä vain narrathan;" -JOO

Uunon ollessa kerran töissä joenperkkauustyömaalla, oli hänellä hommana lähinnä taukoteltan lämmitys.

Välillä hän kyllä kävi vähän lapioimassakin, mutta ei siitä tahtonut mitään tulla, meni puhellessa aika ja kun oli ns. "hithaan saatonenkin"...

Olimme menossa työn kanssa Saarikosken sillan alapuolella, kun vesipiirin herroja tuli tutustumaan työmaalle. Herrat seisovivat siinä sillalla ja katsoivat työskentelyämme joenpohjalla. (Joen vesi oli väliaikaisesti ohjattu kulkemaan toisella joenpuolikkaalla). Työ oli urakkaluontoista, maksettiin 5-miehen porukalle noin kahden kuution rautalaatikon täyttämistä, nostokraana nosti laatikon -ja tyhjensi rannalle.

Uunon sitte huomattua herrat sillalla, meni hän seisomaan veteen sillan alapuolelle keskelle virtaavaa osaa -ja alkoi nostella joenpohjasta käsin suuria kivejä. Vesikin oli silloin jo kylmää, mutta Uuno ei siitä välittänyt, vaan kyykistyi ottamaan niin syvältä kiviä, että villapaidan kauluksesta vesi virtasi paidansisälle. Uuno vain huusi herroille sinne sillalle: "N ä i n m e i l l ä p r u u k a t h a n" !!

Armas oli ollut yötä eräässä tutussa talossa, tuli nukkumaanmeno-aika..

Armas kertoi, että hän kuuli vähän päästä "kovaa kolinaa" peräkammarista, jossa isäntä ja emäntä nukkuivat. Sitten kuului kauhia rysähys, ko päästäveettävä sänky katkes? Senjälkeen kuului kun emäntä kysyi: "Loukkasko isä"??

(Sänky oli luistanut liikaa pituussuunnassa)!

Arttu-veljen R- ei onnistunut, hän laittoi L-kirjaimen korvaamaan vaikean "ärrän".

Arttu oli tapansa mukaan seurantalolla ovimiehenä, kun puolenyön maissa sai taksimieheltä hoidettavaksi asian..

Arttu huusi salin ovelta kovalla äänellä: "KAIKKI SUONPELÄLÄISET, AUTO LÄHTEE, SE JÄÄ JOKA JÄÄ"!!

Hetkisen kuluttua on Arttu taasen ovelta ja korjaa: "EIKÖ PILSSI".

Arttu oli Suonperässä eri taloissa töissä, aina missä tarvittiin. Arttu kertoi erään talon nuukasta emännästä näin: "Se on niin vitu, ettei se joutunnu juoja kokomaitua, se vain lyyppäs kullia"...

ULLAVAN PAPPI: Paasonen

Ullavalla vaikutti joskus 40-50-luvulla pappi, josta on paljon juttuja liikkeellä vielä jälkepäin.

Paasonen oli jo ikämiehiä, tullessaan Ullavan seurakunnan palvelukseen. Hän oli opiskellut aikoinaan yliopistossa silloisen presidentin Juho Kusti Paasikiven kanssa, joten he olivat tuttuja keskenään.

Kerran Paasosen virastoon tuli nuoripari, joille oli käynyt ns. "hullusti". Silloin vielä piti alaikäisille anoa presidentiltä lupa vihkimiseen, tämä pari oli ollut sellainen.

Paasonen siinä kirjoitti anomuksen, kun kaavake oli täytetty, kirjoitti Hän punakynällä yläkulmaan: "**Pidä Kusti kiirettä**"! (Paasonen oli pannut merkille tytön pitkälläolevan raskaustilan)

Ullavan kirkossa kävi talvisaikaan kovin vähän väkeä, joten joskus talvipakkasten aikaan ei lämmitetty koko kirkkoa, vaan Jumalanpalvelus pidettiin sakastin puolella.

Eräänä sunnuntai-aamuna ei ollut näkynyt yhtään kirkkoontulijaa, Paasonen odotteli sakastissa -ja katseli vielä ikkunasta tiellepäin, olisiko siellä ketään tulossa.

Kellon tultua kymmenen, meni Paasonen kirkon portaille ja huusi tapuliin kellonsoittajalle Vion Topolle:

"Hei, toornimies, tuu alas, ei näy ketään tulevan"!!

Sitten kerran oli sattunut sakastissa pidettävän tilaisuuden aikana seuraavanlainen tapaus:

Tilaisuudessa oli alun toistakymmentä osanottajaa, kolehti oli kerätty kuten muulloinkin oli tapana -ja Topo räknäsi rahoja sivupöydällä.

Paasonen piti rukousta, ja lopetteli; "Isän, Pojan, -ja Pyhänhen nimeen.." -Topo huutaa väliin: "**Kymmenen markkaa ja viiskymmentä penniä**" !

Pappilaan oli tullut vihittäväksi nuoripari, Paasonen oli pyytänyt kahta miestuttavaansa todistajiksi, kun sattui juuri olemaan kyläilemässä Paasosen luona.

Miehet kertoivat, että Paasonen puhui tilaisuudessa salin puolella vihkiparille ja he seisoskelivat siinä ovenpielessä todistajina. Paasonen puhui: "Avioliitto on vakava asia, sitä ei saa perustaa *hiekalle*, vaan se on *perustettava kalliolle*". (Paasosella oli ärrävika, joten r-tuli korostetusti esille)

Kun Paasonen jo huonomuistisena aloitti kolmannen kerran saman rämpsyn, lähtivät todistajat siitä hiljakseen "köökin"-puolelle, Paasonen jäi pitämään puhettaan parille. Vähän ajan kuluttua ilmestyi Paasonen keittiön ovelle ja sanoi: "Kyllä siinä oli niin punaniskanen poika, että nyt kun se sai luvan, niin kyllä se nyt *jäpi*"..

Paasonen oli Ullavaan tullessa leski, mutta Hän oli aloittanut kirjeenvaihdon noin "kolmikymppisen" naisen kanssa, Paasosen ollessa jo lähempänä seitsemääkymmentä. Kirjeenvaihdon seurauksena kehittyi "stoori"...

Jossakin vaiheessa Paasonen oli kysellyt miestuttavaltaan, että mitähän ullavalaiset sanoisivat, jos hän ottaisi uuden "a k a n"?

Kaveri oli kehoittanut vain ottamaan - ja kun vielä ehdokas oli noin nuori ihminen! Kyläläisten mielipide oli ollut, ettei kukaan nainen huoli tuota Paasosta, -mutta toisin kävi.

Yks kaunis päivä oli Paasonen linja-autoa odottamassa pankin porraskivellä, mukana olivat ns. käsirattaat.

Paasonen oli vetänyt jalkoihinsa "tollarihoust", jotka oli tullut Ameriikan avustuspaketissa, paketit tulivat *punaisenristin* kautta pappiloihin, jossa sitten jako toimitettiin seurakuntalaisille.

Siinä sitten kylän akat katselivat uteliaina, ketä pappi odotta tulevaksi, -sieltä astui alas komea naisihminen.

Akat katselivat toisiaan suut auki, eikä oikein uskoneet näkemäänsä todeksi. Paasonen lastasi naisen matkalaukut mukanaolleisiin käsikärryihin ja niin nuoripari lähti kävellen kohti pappilaa...

Niin "morsvärkki" jäi kokeelle pappilaan joksikin aikaa, mutta heistä tulikin *aviopari*.

Paasosen tavattua tuon miehen, jonka kanssa akanotosta oli ollut puhetta, kysyi mies papilta:

"Mitenkäs se hääyö oikein teiltä sujui?" Paasonen vastasi yskähdellen: "Kyllä, kyllä -se hyvin meni, kyllä me molemmat tultiin tyydytetyks"...

Paasonen itse oli ollut kova syömään kaikissa tilaisuuksissa, joihin hän viran puolesta joutui osallistumaan.

Leskimiehenä vielä ollessa, tahtoi musta papinkaapukin olla tahrainen rinnuksilta, kun ruoka tahtoi joskus tippua rinnuksille. Hän oli myös käyttänyt peltisiä valkoisia "lipereitä", jotka oli helpompi putsata.

Kerrotaan, että eräissä juhlissa oli ollut tarjolla keitettyjä kananmunia, jotka olivat Hänen mieliruokaansa.

Paasonen söi munia hyvällä ruokahalulla siihen asti, kun pruustinna vieressä huomautti: "*Gunnar, älä ota enää yhdeksättä muna*".

Samaten kerrotaan kahvipöydässä papin leikannen täytekakusta noin kolmanneksen, kääntänyt kakun ja ottaneen sen i s o m m a n puolen kakusta!

Pariskunta asuskeli Ullavalla siihen asti, kunnes Paasonen jättäytyi ansaitulle eläkkeelle, he muuttivat asumaan Helsinkiin, sieltä päin kun olivat kotoisinkin.

ULLAVAN LUKKARI

Samanaikaisesti Paasosen aikana oli lukkarinvirassa mies, joka tahtoi välillä sortua viinaksiin.

Kerran sattui tapaus, kun Kälviän kuoro oli lähdössä junalla johonkin laulureissulle, johtajana kuorossa oli silloin Kälviän papin vaimo, joka toimi myös seurakunnan väliaikaisena "lukkariina"

Siinä junaa odotellessa, saapui toinen juna Kokkolan suunnalta, junasta astui alas muiden mukana Ullavan lukkari nahkasalkkuineen..

Siinä asemakonkilla tapasivat sitten virkatoverit: Kälviän lukkari ja Ullavan lukkari, jotka tietenkin vaihtoivat kuulumisia keskenään. Ullavan lukkari heilutteli nahkasalkkuaan selän

takana hermostuneesti, olisi varmaan halunnut jatkaa matkaansa. Kun yht´ äkkiä salkku putosi sementtiselle pihalle, kuului pahanlaatuinen helähys - lukkari nosti salkun nopeasti maasta ja koetteli käsillään salkkuaan seläntakana, kastuiko?...

Kuoron mukana olleet miehet kertoivat lukkarin päästyä lähtemään, että lukkari juoksi suoraan makasiinin taakse -ja ryyppänneen suoraan nahkasalkusta. (Hän oli Kokkolan reissullaan käynyt Alkossa, tuossa surkeassa tapauksessa olivat viinapullot särkyneet ja lukkari ryyppäsi aineet, ennenkuin ne tulivat salkusta läpi.)

SOITTOREISSUILLA TAPAHTUNEITA

Olimme Marinkaisten Nuorisoseurantalolla soittamassa iltamien lopuksi tansseja. Kulutimme aikaa näyttämöllä, koska esiriput olivat siinä kiinni, ohjelman esitykset tapahtuvat silloin salin puolella.

Salissa oli menossa runon lausuntaesitys ja salissa oli hiljaista, kun yleisö kuunteli esitystä. Meidän silloinen rumpali Joel Kerho meni näyttämön keskelle, otti esiripuista käsillään kiinni ja kurkisti esirippujen välistä salinpuolelle.

Nurilan Heikki, orkesterikaveri, huomasi tuon, meni esirippujen vetonaruihin, vetäisi esiriput yht´ äkkiä aivan levälleen, jolloin Joeli jäi siihen hölmistyneenä seisomaan kädet siinä asennossa, kuin oli esirippua pitänyt!..

Siittä hän sitten siirtyi näyttämön sivustalle pois näkyvistä, yleisö antoi kovat kättentaputukset "esitykselle".

Joeli yritti illan aikana kostaa tempun Heikille, mutta se ei onnistunut sinä iltana.

Ennen pidettiin seurantaloilla ns. *puurojuhlia*, jotka olivat seurojen järjestämiä pikkujouluja yleisölle.

Niissä oli tapana pääsylippunumeroiden perusteella arpoa parit puuronsyöntiin, puuro syötiin aina parettain -tyttö ja poika samalta lautaselta, molemmilla kyllä omat lusikat. Riisipuuron joukkoon oli laitettu m a n t e l i , mantelin löytänyt pari sai jonkun palkinnon. Niille, joille ei riittänyt toista sukupuolta olevaa paria saivat syödä puuronsa yksin.

Kälviän seurantalolla söi eräs mies yksikseen puuroaan näyttämön portaikossa, hän laittoi

"puuronsilmäksi" K o s k e n k o r v a a, johon sitten puuroa kastoi..

Evijärvellä kasattiin soittovehkeitä näyttämöllä soiton jo loputtua, kun siihen tuppas kaveri meitä puhuttelemaan. Mies oli astunut vähän korkinpäälle ja me vastailimme hänelle työntouhun lomassa jotakin.

Siinä kesken puhettaan mies alkoi kusemaan näyttämöllä olevien maalattujen mäntymetsä-aiheisten kulissien päälle? (Luuli varmaan olevansa metsässä"!))

Siihen tuli sitten seurantalons vahtimestari, joka huomasi tapauksen, hän koetti kääntää miestä pois päin kulisseista, etteivät ne olisi kovin kastuneet kusesta, mies vain jatkoi juttua -ja kusemista, kunnes koko lasti oli näyttämöllä.

Kälviän seurantalolla oli "maskeeraushuone" näyttämön yläkerrassa, huoneesta meni pieni ovi ulkovintille, joka oli näyttämön päällä. Siellä tuli joskus h ä t ä janoisille "maskeeraajille"..

Hätä ei lue lakia, niinpä monet kävivät laskemassa vedet sinne ullakon sammaltäytteisiin, kuitenkin "ohjailien" kaarta siten, ettei aivan samaan paikkaan lorotellut kaikkea.

Kerran kuitenkin tuli jollekin vahinko, kun näyttämön katossa olevasta pistorasiasta alkoi sylkeä tulta!!

Joku onneton oli kussut aivan pistorasian kohdalle sinne ullakolle. Onneksi vissiin sulake paloi, eikä pahempaa vahinkoa päässyt syntymään.

MUITA MUKAVIA...

Sodan jälkeen oli kaupoissa myytävänä mm. kessutupakkaa, joka ei ollut aina tupakkamiesten mielestä parasta laatua. Hietavuoren Toivo oli Lestin-kaupassa ja sanoo myyjälle: "Teillähän on niitä kahellaisia kessuja: *huonoja ja oikein huonoja*. Minäpästä otan sata krammaa niitä h u o n o j a.

Erään varakkaan talon metsää hakattiin sodan jälkeen, silloin oli tapana sanoa, että talossa menee huonosti, kun pitää metsää kaataa. Kun sitten talon puut oli hakattu ja myyty, lohkaisi

naapuritalon mies metsää myyneelle isännälle: "Kyllä teijänki mehtäsä oravalla hyppy piteni"!

Toisen talon metsään hakattiin ns. aukkohakkuu, joka oli uutta siihen aikaan. Kun toisen talon mies näki jäljet, sanoi hän naapurilleen: "Teijän mehtäpalasa ei oo yhtään puuta pystösä, k ä k i k i joutuu kukkukan kivenpäällä selijälläns"..

Naapurikylän Paavo toi nuorikkonsa ensimmäistä kertaa kotiinsa. Tyttö oli kovin ujon sorttinen ja hän meni kysymään Paavolta, voisiko hän alkaa tekemään jotakin hommaa? Paavo siihen: "*Ota vaikka luuta ja laase laattia*"!

Lapsi itki vaunuissa erään kaupan edessä Kokkolassa, kun siihen tupsahti paikalle "puli-ukko" joka kurkistaen vaunuun sisälle itkijää, sanoi sitten mieluisasti: "Mikä sinua nuin kovin v-tuttaa"?)

KEIKALLA KUULTUJA SUTKAUKSIA

Kokkolalaisessa Haarikka-bubissa järjestettiin 70-luvulla, yhteislaulu-tilaisuuksia, joissa "vetäjinä" toimivat Heikki ja Jussi.

Lähipöydästä, tyttö toivoi laulettavaksi Rosvo-Roope nimistä laulua. Heikki silmäili siinä laulun tekstiä -ja kysyi sitten tytöltä pilke silmäkulmassa: "Mitähän se tuo *impi* mahtaa tarkoittaa tuossa laulunsanoissa"?)

Johon tyttö heti vastasi napakasti: "Se on kuule semmonen tyttö, joka ei oo millonkaan antannu, se on vain aina ottannu"!!

Rumpali-Penttiä kiusoteltiin erään vanhanpiian päältä, koska Pentti oli ns. naistenmiehiä, mutta vanhapiika sanoi, ettei tuo Pentti häntä huoli, kun sillä on paljon nuorempiakin tyttöjä.

-Siihen soittokaveri Heikki: "Kyllä sinä voit onnistua, Pentti on niinkuin veneen tekijä, se tarvitsee paljon lautoja, mutta *harvat se höylää*"!

ARMEIJAN TIIMOILTA

It-tykistön ollessa vielä Kokkolassa, sattui siellä seuraavallinen hauska tapaus:

It-tarkasta tuli tarkastuskäynnille, ohjelmassa oli myöskin tykkimiesten taisteluammuntanäytös, siinä lähimaastossa. "Vitjan syrjäisimpään kohtaan oli viety kaksi kaverusta, joilta ei hommat oikein tahtoneet onnistua. Näitä kavereita ei esimiehet olisi halunneet tarkastajalle esitellä.

Tietenkin tarkastaja oikaisi metsikön poikki juuri siitä kohtaa, missä nämä kaverukset makasivat rinnatusten maassa, ampuen kovasti kiväreillään.

Eversti kopautti toista ampujaa saappaanpohjaan -ja kysyi: "Mitä tykkimies tekee"? Ampuja katsoo vierustoveriin päin ja sanoo: "Eikö ole niin tyhymä kysymys, että tuohon ei kannata vastata ollenkaan"!!

Kuopiossa sotaväessä ollessani sattui kiväärintarkastuksessa seuraavallinen tapaus:

Pölönen oli alokkaista kaikkein kovin "pingoittaja", hänen halusi kovasti aliupseerikouluun - siis vähän johtopaikoille.

Menossa oli ensimmäinen kiväärintarkastus, niinpä Pölönen ehti ensimmäisenä näyttämään ylikersantille puhdistamaansa asetta.. Pölönen teki ilmoituksen asennossa seisten: "*Herra ylikersantti, alokas Pölösen kivääri tarkastettu puhdistustanne varten*"!!

(Pölönen oli hermostunut tuossa tilaanteessa, jolloin ilmoitusvirhe tapahtui.)

Niinpä ylikersantti siinä vähän hymyillen sanoo: "Niin näyttää että *tarkastettu* on, mutta ei tätä ole kyllä *puhdistettu*, menkää puhdistamaa kiväärinne"! Poika poistui vähän nolona jatkamaan aseensa puhdistamista.

VEROTTAJAT

Eräässä Keski-Pohjanmaan kunnassa oli tilaisuus, johon myös paikallinen verojohtaja oli osallistunut.

Kahden miehen keskustellessa, kulki heidän ohitse tuo mainittu verojohtaja. Paikkakunnan mies sanoi keskustelukumppanilleen: "Tuossa meni muuten tämän pitäjän vihatuin mies".

Johon naapuripitäjän mies: "Ei se ny kyllä pysty olehen palijo hankalampi mies ko mejjän verojohtaja on, -**vaihetethan**"!

ERILAISIA SATTUMIA

Sotaaikana sattui erään pitäjän kansanhuolto-toimistossa seuraavallinen tapaus.

Toimistossa työskenteli virkailija, jolla oli jalkaproteesi, monien mielestä hän oli liiaksi valtion puolta luovutusasioissa. Karjalaismummo oli kutsuttu kuultavaksi lihanluovutusasian takia. Tuhtuneena kuulustelun takia, poislähtiessä hän toimiston ovelta huutaa virkailijalle: "*Mie toivon sinun puujalkaasi tupajummii*"!

Otto toi Kykyrin pärehöylälle oikein oksasia pärepölokkyjä. Höylääjä sanoo, ettei nuista kyllä mitään kattopärheitä tuu, johon Otolla oli selitys: Emminä niistä oo tuumannukkaan muutako akoille sytheitä, ko iltakauet saa muuten puukonkans niitä kiskua, ANTA SÄHKÖN REPIÄ"...

Eemeli kertoi kuulleensa, että Ullavantielle tehdään oikaisu, joka alkaa Mäntösaaresta -ja loppuu kirkonkylälle.

Uuno L., joka oli myös näitä "kaikkitietäviä" miehiä, sanoi Eemelille halveksuen: "**Kyllä sinä oot niin pöhölä ja yksinkertainen, se oikaisu alakaa kirkonkylältä -ja loppuu Mäntösaarhen**"!

Tummu ja Tuora veisaavat samasta virsikirjasta joulukirkossa, Tummun pidellessä kirjaa toisella kädellä niin, että molemmat näkisivät sanat.

He veisaavat: Enkeli taivaan lausui näin. (Tuora jatkaa eteenpäin Tummuun päin laulaen) "Ota peukalo pois, että minäki nään".

50-luvulla oli nuorilla miehillä piikkikärkiset kengät, ne olivat siihen aikaan kovaa huutoa. Kälviäläinen Toivo ihmetteli tuollaisia kenkiä ja sanoi: "Eikö se oo kumma, ko nuiitten poikaklupuin kengännokat pitää olla niin terävät, hetikkö keihään kärjet"?

Kälviän isonjaon aikana kortteerasi eräässä talossa insinööri, jolla oli iso moottoripyörä. Moottoripyörä oli siihen aikaan tosi harvinainen kapistus, joten aamuisin oli uteliaita katsojia talon kartanolla, kun insinööri käynnisti konettaan.

Eräänä aamuna ei pyörä suostunutkaan käynnistymään, vaikka insinööri hermostuneena sitä kovasti yritti "polkea" Samassa talossa

asusteli kunnanhoidokki Mari, joka ihaili kovin insinööriä. (Mari oli vähän lapsenmielinen.) Siinä insinöörin polkiessa moottoripyöräänsä, ilmaantuu siihen Mari, navettaämpäri kädessään.

Mari katseli siinä vähän aikaan käynnistysyritystä, meni lähelle insinööriä -ja sanoi nätilä äänellä: "**Mitä se kultu siinä oikein tramppaa**"?

Aikoinaan asusteli Kälviällä "jouvukas" mies, joka oli tehnyt kolmenlaista työtä saman-aikaisesti; potki ojaturpaita, kusi - ja siinä kävellessään vielä väänsi "vihtasta".

Siinä rajaojan takana oli Fiina-Tummu kassari kourassa tekemässä lampaille lehtikerppuja, mutta mies ei ollut huomaavinaan Tummu, vaan ohitti Fiinan aivan siitä vierestä..

Tummu pillastui ja sanoi miehelle: "Jos et paa heti p:iä houshuis, niin minä lyön sen kassarilla poikki"!!

Arttu L., jolta oli "R hukassa", sanoi eräänä syyspäivänä kauranleikkuun aikana: "*Joosepin kaula on jo aikoja päiviä sitte leikattu*".

Kälviäläinen mies oli kalassa Ullavanjärvellä, sinne mentiin linja-autolla siihen aikaan, kun omia autoja ei ollut paljon kenelläkään.

Kala alkoi syödä kovasti vasta silloin, kun piti lähteä soutelemaan rantaan linja-autolle. Kalamiehen kertoman mukaan kalaa oli liikkeellä niin paljo, että soutuessa ranthan, kalat aivan *kolisi airoisa?*

Ennen kävivät suutarit tekemässä kenkiä taloissa. Taloissa arvostettiin niin suutaria, että ruokakin laitettiin hänelle peräkamarin pöytään, jossa oli rauhallista ruokailla.

Eräessä talossa oli jälkiruuaksi paistettu suutarille plättyjä, joita talon pikkupoikakin kovasti olisi halunnut syödä. Pojalle oli luvattu niitä sitten, jos suutarilta jää syömättä.

Poika seurasi suutarin lätynsyöntiä ovenraosta, josko hänelle jää yhtään lätyä. Suutarille maistui lätyt hyvin ja kun viimeinen läty oli menossa, huusi poika ovenraosta suutarille: "Mikset pelkele syö sitä lautastaki"!

Suutari oli talossa kengänteossa, vaikka hän oli ns. "kuiurutauvisa". Suutari joutui jatkuvasti

juoksemaan ulkohoysissä, joskus aivan turhaan, kun ei tullut muuta kuin kova pieru.

Seuraavalla kerralla hän ajatteli, että on parempi pierasta tuvassa, kuin juosta jatkuvasti ulkohoysiin. Mutta kun hän tuon tempun teki, oli plöröt suutarin housuissa... Silloin suutari tuumasi: "Minua ei oo kyllä kukaan muu narrannu niin kovin ko oma p:se".

Ridankylällä oli 40-luvulla ruokahautajaiset, joihin Jussi-poikakin oli otettu mukaan.

Siirryttäessä pitkään ruokapöytään, sattui vastapuolella pöytää istumaan pitkäpartainen vanha mies, jota Jussi vähän pelokkaana seurasi. Kun sitten mies nosti lusikalla lihapääryjä" suuhunsa, huudahti poika: "Voi kahto äiti, ko tuon **joulupukin** suuhun menee villoja".

Juhani oli hakemassa poikakaveriaan Mattia ulos leikkimään. Ruokapöydässä istuu Matin isä, joka puukolla leikkaa paistetusta sianpäästä lihaa. Juhania vähän ilettaa tuo sianpää ja hän tuumaakin siinä penkillä istuessaan: "Tuo sian *pääliha on vähä huonua, mutta kyllä ronkat on hyviä*".

Miehellä oli aikomus teroittaa kirves oikealla "veivitahkolla", jota poika oli määrätty veivaamaan pihalle.

Silloin kuuluukin isännän manaus tahkokränkyn viereltä. "*Voi jukoliste, tahko on jääsä - ja veivi paskasa!*"

Hieno frouva Kokkolassa on baarin lasitiskillä - ja osoitta sormellaan munkkirinkilöitä ja sanoo: "*Jos minä ottaisin kolme kappaletta noita... rinki-munkkiloita*".

50-luvulla ajettiin Kälviällä sadan kilometrin maantiajoa Ullavantietä pitkin. Yleisöä oli pitkin maantin vartta seuraamassa ajoja, kun sattui seuraavallinen juttu.

Olimme tienvarressa noi 2 km ennen maalia, kun tietä pitkin käveli eräs ajuri kilpapyörä olalla! (Silloin ei ollut mitään huoltojoukkoja, piti korjata rikkimennyt pyörä itse - jos pystyi)

Kun sitten mies tuli kantamuksineen meidän kohdalle, kysyi Aimo mieheltä: Palijoko maksaa kilpapyörä?

Alfree-tuora oli kova piippumies, koukkupiippu sauhusi tuoran suussa aina ulkona kulkiessa.

Kerran sitten oli sattunut vahinko, kun vanha hyvä piippu oli päässyt tippumaan taskusta maantiellä kävellessä. Tuora oli palannut heti takaisin tietä pitkin tulosuuntaan, löytääkseen piippunsa. Vastaaan tuli tiellä vanha mummo, jolta Alfree meni kysymään, onko hän nähnyt maantiellä hänen piippuaan?

Mummo sanoi, että kyllä hän näki, mutta kun se oli niin saastaisen näköinen, hän paiskasi sen tienvarrella olevaan savikrooppiin, veteen. Alfree suuttui tuosta kovin ja sanoi vihaisena mummolle: **”-Sinä tummu oot ihte palijo saastasempi ko se minun piippu!”**

Maalaistalossa oli Liisa-tytöllä poikakaveri yökunnissa, kun aamusella Liisan äiti navetasta tullessa oli kovasti pahalla päällä. Isäntä siinä sitten emännältä kysymään, mikä nyt on pielessä, kun siinä tuollalaila tuhahtelet, vastasi emäntä: "Tuo lumeen kuseminen tuolta sulhaselta saa kyllä loppua, nytkin on "kirjoitettu" kusemalla Liisan nimi hankeen"!

Isäntä koitti rauhoittaa emäntää sanomalla, että : "Etkö sinä muista, kun minäkin tein samaten, kun me friijattiin"? -Siihen emäntä: "Enhän minä siitä muuten välittäiskään, mutta ko se kirijotus on vielä mejän Liisan käsialaa"!!

Aikoinaan kävi muuan elukanostaja, jolta isännät tinkasivat kovasti lihanhintaa ylöspäin.

Kerran ostaja teki viimeisen tarjouksensa elukasta, nakkasi pitkävartiset nahkakintaansa navetan "kusiränniin" -ja huusi kovalla äänellä: - **Son ny sitte niin kolokko hinta, että se oikein k i l i j u u!!**

Kälviän kirkonkylällä olevaan Jaatisen kalakioskiin oli syntynyt jono, kalastajan tuodessa aamulla tuoretta kalaa myyntiin.

Jonossa nahkakassi kädessä seisova Toivo kurkistaa edessään jonossa seisovan olan yli kioskin luukulle ja sanoo:

"Kyllä on siivon näkösiä haileja"!

VANHOJA SANONTOJA:

Hyvä suksivoideresepti: Saipuaa nokalle ja kananpaskaa kannoille.

Silimät on suuret hetikkö silarenkhaat.

Kiiltää ja klanssaa -ko Hakulin Miikan munat!

Pappan-Elssa on laiha ko soppaluu.

Meni v:tuks´ niinkö Peihton kinkerit!

ELÄTTIVAREKSET

Meillä oli aikoinaan elättivaris, joka seurasi aina mukana joka paikkaan. Kerran tehdessäni ulkosaunalla remonttia, jätin naulapakin saunan ulkopuolelle. Ulkoa alkoi kuulumaan kummallista kropinaa, menin sinne katsomaan. Varis istui pakin reunalla ja söi kalvanoituja huopakatonauvoja halulla.

Se nieli naulat -ja ajattelin, että nyt päästiin tuosta variksesta nätisti eroon, mutta varis jatkoi vain eloan, kuin ei olisi mitään tapahtunut. Kyllä kivipiiraalla oli siinä ruuan-sulatuksessa kova homma.

Elättivariksella oli tapana odotella aamuisin pihakoivussa talon asukkaita, sieltä se laskeutu ulos tulijan olkapäälle istumaan.

Isä oli lämmittänyt hernekeitonlopun ja meni ulos sitä syömään, kun oli lämmin kesäilta. Lautanen oli aivan täynnä keittoa, kun isä istahti puutarhatuolille varovasti. Otti lusikan ja oli laittamassa keittoa suuhunsa, kun varis laskeutui suoraan soppalautaselle!

Keitto kaatui maahan ja varis pääsi "Ameriikkaan"!

SUKELTAJA

Ykspihlajaan oltiin tekemässä öljysataman laitureita, sinne ajettiin autoilla suuri määrä kiviä sekä muuta täytemaata. Eräänä päivänä eräs kuorma-autoilija peruutti autonsa liian pitkälle, jolloin auto pyörähti raskaassa kivikuormassa suoraan mereen.

Siinä aivan vieressä oli puunlastauslautta, joka oli valmistettu lankuista, lankkujen väli lautassa

oli 20-30 sm, ja tällaisesta välistä putkahti kuorma-autoilija henkeään haukkoen pintaan! Lastauslautalla sattui olemaan lastausmiehiä - ja kun autokuskin naama tuli näkövälille lautan lankkujen raosta, kysyi yksi heistä: "**Kävikkö pohojasa**"??

LINTUJUTTUJA

Ko isä oli senikänen, että ne kävivät vielä linnunpesillä, kertoi hän yhen tapauksen. Ne pojat oli löytänny kanahaukan pesän ja ne oli voovanheet usiasti siliputa siihen pesämänthön, mutta haukka oli ollu niin vihanen, että se oli syöksynny kiipijän päälle.

Mutta sitte oli Lankeliinin Lauri keksinny hyvän konstin. Se oli jostaki löytänny vanhan limeeratun kastrullin, jonka se laitto päähän ja sitte se kiipes pesälle.

Sieltä ylhäältä oli vain kuulunnu semmonen "kilinä" ko se haukka tormas siihen limerathun kastrulhin, joka oli Laurin pääsä. Munat oli poika tuonnu pesästä, vaikka se lujalle otti.

Meijän yhelle elättivarekselle minä tarijosin kerran "paukut"! Se vares oli aina nokka auki oottamasa jotaki ruokaa, ko mentiin ulkosalle. Kerran se istu aijastolopan nokasa, se kraakku ja kerijäs ruokaa.

Mulle tuli mielhen, että mitähän se tuumais viinaryypystä, niinpästä kaasim tyhyjistä viinapotuista pohojille jäänheitä tippoja pullonkorkhin, johonka kerty melekein korkillinen.. Menin lääkheen kans tolopannokasa istuvan vareksen tyije, joka siinä nokka auki jo oli valamhiina. Kaasim kaikki vareksen kurkkuperhän ja vares vain mulijahutti silimiäns, että "valakuaiset" silimisä välähti. Senjäläksen se otti siivillens ja lensi tuohon aitankatolle.

Sielä se sitte istu, välistä se vain nosteli siipiskankkoja ylös, ei kumminkaan tohtinnu lähtiä monheen tunthiin sieltä lenthon, varmasti maalima näytti niin korijalta, ettei se malttannu lähtiä katolta mihinkään.

Mutta oli sillekki tullu arki ehen ja se oli lähtenny sitte omia aikojans katolta.

KIELIVAIKEUKSIA

Maatalon emäntä Kälviältä oli ollut Kokkolan torilla myymässä perunoita, kun myyntipöydän eteen tulee kaupunkilaisfrouva ja sanoo: "Va kosta potat"?

Emäntä vastaa: "J o o"...

AITOA SIEMENNYSTÄ

Ennenvanhaan pruukathin lehemä viejä sonnin tyije, ko se tuli sille sortille. Soli meleken aina lauantai tai pyhäpäivä, ko olis ollu muutaki mukavaa tekemistä poikkaklupuilla, mutta ei siinä auttannu, piti lähtiä ajahan risu käjesä, ko isä talutti lehemää nuorasta. Yhtiösonni oli tuosa vähän matkan pääsä yhesä talosa, johon sonni oli pestattu siksi vuojeiksi.

Ko me menthin sitte sinne navethan misä se sonni oli, niin sielä oli kaks nuorta tyttöä vanhan koukkuselekäsen lehemän kans justhiin "pukilla"! Se jo tiejethin kokemuksesta, että nyt meni taas koko päivä, ko tuo toinen lehemä oli justhiin kerijenny ennen meitä.

Talon emäntä oli hoitamassa tuota astutushommaa, mutta sonni ei ollu oikein "viriänä", se vain teki semmosia harijotushyppyjä, mutta vajos aina alas lehemän selijästä, eikä mitään valamista tullu.

Se tyttöin kulijettama lehemä oli oikein vanaha ja koukkuselekänen, sentähän se ei varmasti oikein sonnina kiinnostannu. Tytöt seisovat sielä navetan ovenpeilesä ujoina ko isä sano niille: "Mitä ne tyttöki sielä vain risut käjesä seisoo, menkää ja heiluttakaa niillä risuilla sonnina munia, että se paremmin innostuis!"

Tytöt lähtivät heti ujon näkösinä menehen sonnina kohti, mutta emäntä pääsi välhin ja sano tyttöille: *-Äläkää ny antako narrata ihtiännä...* Ko ei siitä astutushommasta näyttänny tulevan mitään, ehejotti isä tyttöille, että vaihethais välillä lehemää, jos se *hyppäis* sitte paremmin.. No eihän tytöt tietenkään kehejanheet olla vasthaan ja sitte vaihethethin meijän nuori lehemä sen vanahan lehemän tilalle...

Hetikko saathin krinti auki, sonni tomahutti siinä paikasa ja me saathin lähtiä lehemän kans kotia. Sonnille jätethin tietenkä sille kuuluvat leivät palakkioks. Sinne jäivät tytöt vanhan "sipun" kans oottahan uutta "latinkia" - jota kesti varmasti oottaa pitkhään.

AJOKORTTIA AJAMASSA

Kyyryselkäinen Kalle oli ajamassa insinööri-ajoa kuplafolkkarilla Kokkolassa. Heikki oli lyhytselkäinen, vammansa johdosta, joten auton istuin oli hänelle liian matalalla.

Kun Heikki oli istumassa kuljettajan paikalle, hän sanoi katsastusinsinöörille: "*Jos sais polsterin persheen alle, ko ei näy muutako rästhäitä!*"

TEMPPUJEN TEKOKILPAILU

Aikoinaan, kun vielä seilattiin purjelaivoilla, oli sattunut seuraava tapaus.

Merimiehet olivat järjestäneet ajankuluksi kilpailun, johon otti osaa yksi mies jokaisesta maasta, mistä oli mies laivalla hommissa. Kilpailu käytiin siitä, kuka tekee rohkeimman tempun purjeköysissä laivan mastoissa.

Sitten viimeisenä osanottajana oli suomalainen Ville, joka teki temppujaan korkealla mastossa, mutta sitten kesken kaiken ote petti ja Ville putosi pää edellä laivan kantta kohti. Parin metrin korkeudella oli vielä yksi köysi vaakatasossa, johon Villen "koukkunokkaset" lapikkaat tarttuivat nokkakoukuistaan. Ville pyörähti kaksi kertaa köyden ympäri ja putosi sitten tasajalkaa laivan kannelle jaloilleen ja sanoi: "Teimpähän tuonkin vielä tuosa tullesa"!! **Suomi voitti!**

SODAN AIKANA SATTUNUTTA

Sota-aikana oli maakunnassa kulkenut sotilaspappi, jonka tehtävänä oli ollut vierailta kaatuneitten omaisten luona, lohduttamassa omaisia.

Koska sotilaspappi oli paikkakunnalla vieras, ei hän osannut mennä ilman kyselyitä paikkoihin, joista oli omainen rintamalla kaatunut. Niinpä maantiellä kulkiessa tuli pappia vastaan mummo, jolta hän tiedusteli: "Voisitteko neuvoa minut sellaiseen taloon, jossa on soteleskiä tai -orpoja"? -Johon mummo vastaa: "En minä nyt tiejää, mutta jos sotilas on oikein vaimoväen tarpheesa, niin tuola punasesa mökisä asuu "Maikki", sielä ne muukki miehet kuulemma pruukaa käyvä hājishän"...

Suomalaisia sotilaita oli "pohjoisessa" ajamassa saksalaisia sotilaita pois maasta, sopimuksien mukaisesti.

Eräällä rajapuomilla olivat miehet vartioimassa liikennettä ja he asuivat viereisessä parakissa.

Saksalaisilta oli vaihdettu kaikensorttista tavaraa, jota Suomesta ei saanut silloin ostaa. Eräs vartiomiehistä oli sen sorttinen, että hän tahtoi viedä käsistä kaikki saatavilla olevat tavarat. Mies keräsi sitten saaliinsa parakin hyllyyn ja lähetti sitten ne paketissa morsiammelleen kotiin.

Kavereita alkoi harmittamaan tuo tyylä ja he keksivätkin siihen topin. Koska hyllyssä oli mm. hammastahnatuubeja, vuolivat miehet tuubiin sopivan kapulan, ottivat yhden tuubeista mukaansa ulos, avasivat tuubin pohjaosasta auki ja työnsivät puukapulalla tahnan pois tuubista, kuitenkin jättäen vähän tahnaa tuubin suusaan (yläosaan).

Sen jälkeen he täyttivät hanskat kädessä tuubin sonnalla, jota löytyi ulkohoysin alta, pesivät tuubin hyvin ja kiersivät alaosan takaisin kiinni - ja tuubi takaisin omalle paikalleen hyllyyn. Vartiovuorossa ollut hamstraaja ei tietenkään tiennyt tapauksesta mitään, vaan lähetti sitten aikanaan taasen paketin morsvärkille, mukana tavaroissa oli tietenkin myös hammastahnaa !!

Siihen oli kuulemma loppunut tavaroitteen keräily ja lähettäminen, kuitenkin mies ei ollut kertonut koskaan tapahtuneesta toisille. Mahtoi olla yllätys morsiamelle, kun *ainetta* hammasharjaansa puristi...

SAUNOJA

Entinen poliisimies kertoi nähneensä kerran Pohjois-Suomessa erikoisen tapauksen ollessaan verorästejä keräämässä eräässä talossa.

Aukaistessaan mökin oven, lehahti kova höyrypilvi mökin kattoa kohti hellan luota, jossa akka istui alasti tuolilla, tuoli oli nostettu vielä pöydän päälle ja istuja oli aivan katonrajassa. Sieltä akka heitti löylyvettä *kuumalle hellankannelle* ja otti näin kovat löylyt!

TYMPÄÄNTYNNY POIKA

Isä on aikamiespoikansa kanssa metsässä sahaamassa pokasahoineen puita kumoon. Siinä sitten keskipäivän aikaan he syövät eväitään, kun poika tympäntyneenä metsätöihin sanoo

itseksensä: "Tuon v:tun perkelheen takia minäki oon tänne mehthään joutunnu työhön"! -Isä nousee kannon nokasta ylös ja vastaa pojalle: "No, - sahathaampasta taas"!

OMANTUNNON KAIVELU JA YRIJÖN

KAFFIHALUT

Alma-täti oli tullut uskoon ja hän tuli tunnustamaan vanhoja syntejään naapurin miehille.

Hän kysyi miehiltä, olivakko he tulheet tietähän millonkaan, kuka teijän elättivareksen tappo? Viljo oli sanonut siihen, että kyllä he sen tiesi, mutta tiejäkö sinä, miten teijän kukolta lähti kaikki höyhenet päältä?

Sitä ei Alma tiennyt, vaikka aikoinaan kovasti oli tapausta ihmetelty ääneen. Niimpä pojat kertoivat siihen selityksen: "*Me uitethin kostoks teijän kukko navetan virssakellarisa, kyllä me olhan ny tasapelisä*".

Polson Yrijö oli Pirkolan talossa "hevosmiehenä", kun Margit-emäntä keitteli kahvia vierailleen hellanpäällä.

Polso oli pahalla-päällä, makoili vain penkkisoffalla, eikä puhunut vieraillekaan mitään, oli siinä nukkuvinaan.

Kun kaffi alkoi olla valmista, heräsi Yrijökin siinä istumaan penkinkannelle. Margit kysyikin sitten Yrjöltä: Tietääkö Yrijö mitä tarkoittaa ; kaffi kuukaa röve? Yrijö vastaa heti: "**Se on, että Yrijö kaffille**".

OTTO

Otolla oli silmissä kaihi ja hänet oli määrätty kaihi-leikkaukseen Oulun yliopistolliseen sairaalaan. Otto oli vanhankansan vaatimaton mies ja hän sanoikin tarkastuksessa professorille: "Kannattaako sitä enään näin vanahalle miehelle ruveta tekehen tuommosta leikkausta"?

Otto kertoi, että professoori oli heti vastannu: "Tietysti ne leikathan, eihä sitä nää sokiana mennä taivhaassenkhaan"!

Kälviän seurantalolla oli remontteerattu ja siellä oli menossa tanssit. Otto oli myös paikalla kun joku sanoi, että *mee Otto sinäki hakehen meijerin tyttöjä tanshin*.

Otolla kun oli tunnetusti huono näkö, sanoi joku hänelle, että yks meijerin tyttö istuu aivan näyttämön ovenpielesä, johon Otto: "**Ko sais sihthiin**"!

ANTTI JA VILMA

Kälviälle takaisin muuttanut Ojanperän Antti oli komea pitkä mies, päässään mustasankaiset pyöreät silmälasit.

Antti ja vaimonsa Vilma olivat asustaneet viimeksi Vammalassa, jossa Antti oli toiminut kaupanhoitajana pitkät ajat.

Kerran Antti oli laulukuoron mukana Lepolan vanhainkodissa, kun kuoro vieraili siellä. Antti kysyi sitten eräältä tutulta potilaalta, tunteeeko hän Anttia? Potilas vastasi, että kyllä minä tunnen, "**Sinä oot Aleksanteri II**"!

Antti ja Vilma olivat sukuloimassa naapurissa, jossa oli myös Vilman veljen perhe Kanadasta vieraana.

Weikko oli Kokkolassa käydessään ostanut *olutta*, niimpä hän haki ulkokellarista jokaiselle miehelle pullo juotavaksi.

Me muut siinä jo maisteltiin sitä, mutta Antti puhui vain asioita, eikä ollut näkevinään omaa pulloaan.

Vilma tarkkaili tilannetta silmälasiansa yli, istuen pöytäntakana puhumatta mitään.

Sitten Antti tarttui olutpulloon ja ryppäsi siitä, jolloin Vilma laukaisi: "Voi kahtokaa, siinä on Kälviän raittiusseuran puheenjohtaja"!

Antti vain tokaisi siihen: "Ole sinä Vilma hiljaa"..

Antti oli jo Vammalassa ollessa ostanut itselleen hevosen, jonka nimi oli *Pella*.

Vielä läksijäislahjaksi olivat liikkeen henkilökunta ostanut toisen hevosen, *Sirkan*, tuntien johtajan hevosinnostuksen. Näinollen Ojanperällä oli kaksi hevosta, kun he muuttivat Antin entiseen kotitaloon asumaan keskelle kirkonkylää.

Vilma ei hevosista tykännyt ja siitä oli pariskunnalla monesti kovat keskustelut. (ei vakavissaan).

Antti puhutteli päivisin tuttuja ohikulkijoita ja kutsui heitä sisälle kahville. Sisällä sitten sairaaloinen Vilma koetti passata Antin kahvivieraita.

Vilma sanoi kureillaan toivovansa, että hevoset kuolisivat, muuten niistä ei pääse ikäpäivänä erhon.

Vilma sanoi, että hän on monesti lukenut sanomalehestä, että salama on tappannu josaki hevosia, mutta rukouksista huolimatta salama ei oo lyönnny Antin talhin, ja tappannu molempia hevosia.

”JAMMIN PEKKA”

Pekka oli friijuulla Marinkaisissa tytön luona, jonka kamari oli yläkerrassa. Aamulla poislähtiessä löi Pekka päänsä pimeässä vintin ovenpielihirteen, jolloin päähän tuli iso kuhmu.

Tullessaan kaverin auton kyydille sanoi Pekka näyttäen kuhmuaan: *"Tuonne talhon en mee friijuulle, ennenkö saan käshiini talon rakennuspiirrustukset!"*

Kun Pekalta tiedusteltiin, minkälainen isäntä siinä talossa oli ollut, jossa hän oli kerran käynyt tytöissä.

Pekka sanoi, että: *"Se oli justhiinniinkö salpietarisäkki, johon on puhallettu vähä ilimaa"...*

SOTAAIKANA

Pentti oli sota-aikana käymässä jossakin vieraassa porukassa kyläilemässä, kun ruokailurakennuksessa oli tarjolla hernekeittoa. Pentti kertoi, että soppakattila oli tulossa pöydän toisessa päässä ja miehet yrittivät tietenkin saada "sattumia" lautaselleen.

Pentti kertoi, että kattilassa oli tosi suuri sattuma, jota jokainen yritti vuorollaan saada pysymään kauhassa, mutta se oli aina pudonnut takaisin kattilaan, loiskahtaen kuin hauki olisi potkaissut.

Pentti oli jo ajatellut, että varmasti jää tuo iso sattuma hänen lautaselleen, kun vain kattila tulee hänen kohdalleen.

Niin sitten Pentti pääsi kokeilemaan ja kertoi kierahuttaneen kauhaa sen sattuman ympärillä monta kertaa ja sitte nosto - ja lautaselle!

Lautaselle lojahti sian sukupuolielimet, kaikkieneen tykötarpeineen..

Isäni kertoi seuraavan tapauksen sota-ajan aamupuuron jaosta.

Aamupuuroksi tarjottiin kenttäkeittiöstä ruispuuroa, jota jokainen vuorollaan sai pakkiinsa "keittiöpossun" jakamana.

Kun melkein kaikki oli puuronsa syönyt, niin viimeisille hakijoille puuroa jaettaessa alkoi kenttäkeittiön pohjalta tulla kauhas mukana *sarkahousut!*

Keittiömies oli laittanut illalla housunsa likoon pyykinpesua varten, mutta housut olivatkin unohtuneet kenttäkeittiön kattilaan, joita housuja toinen keittäjä ei tietenkään ollut huomannut aamupuuroa valmistaessaan.

Anttilan Friidi on kaupassa ns. pula-aikana heti sodan jälkeen. Itkosen kaupassa oli kahta sorttia palasokeria; Sirkkua ja Pulmua.

Kauppias toi tiskille *Pulmua*, silloin hätääntynyt Friidi sanoi: **"Ele laitta tuoa Pulmua, se on niin hauska, ko katso sen peulle, niin se jo sula"**.

(Pulumu-sokeri oli paljon pehmeämpää, kuin Sirkku, joten sitä kului enemmän kahvin juonnissa.)

